

İlköğretim

MATEMATİK

3

Ders ve Öğrenci Çalışma Kitabı

3. KİTAP

Özgür KÜÇÜK
Durali KARAPINAR

Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığının 12.05.2011 tarih ve 3237 sayılı yazıları (06.05.2011 - 47 sayılı kurul kararı) ile 2012 - 2013 öğretim yılından itibaren 5 (beş) yıl süreyle ders kitabı olarak kabul edilmiştir.

 EVRENSEL
İLETİŞİM
YAYINLARI

Yeni Ziraat Mah. 15. Sok. Nu.: 15/A•Altındağ-ANKARA•tel.: 0312 384 65 00•belgeç: 0312 384 61 00

Bu kitabın her hakkı saklıdır ve “EVRENSEL İLETİŞİM YAYINLARI”na aittir. Kitabın metin, şekil, soru ve resimleri hiçbir şekilde izin alınmaksızın yayımlanamaz; fotokopi, teksir, film vb. şekilde basılamaz ve çoğaltılamaz.

ISBN: 978-605-5247-68-3

EDİTÖRÜ

İdris İNCİ

GÖRSEL TASARIMCI

Şahin CEYLAN

ÖLÇME DEĞERLENDİRME UZMANI

Ömer GÜLÖZ

DİL UZMANI

Gülay KURT

PROGRAM GELİŞTİRME UZMANI

Ali GÜNEŞ

REHBERLİK GELİŞİM UZMANI

Şükrü GÖRMEZ

BASKI

CEM VEB OFSET

ANKARA 2015

EVRENSEL İLETİŞİM YAYINLARI

Yeni Ziraat Mahallesi 15. Sokak Nu.: 15/A • Altındağ - ANKARA

Tel.: 0 312 384 65 00 • belgegeçer : 384 61 00

www.evrenseliletisim.com.tr • evrensel@evrenseliletisim.com

İSTİKLÂL MARŞI

Korkma, sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak;
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;
O benimdir, o benim milletimindir ancak.

Çatma, kurban olayım, çehreni ey nazlı hilâl!
Kahraman ırkıma bir gül! Ne bu şiddet, bu celâl?
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helâl...
Hakkıdır, Hakk'a tapan, milletimin istiklâl!

Mehmet Âkif ERSOY

ANDIMIZ

Türküm, doğruyum, çalışkanım,
İlkem, küçüklerimi korumak, büyüklerimi saymak, yurdumu, milletimi özümnden çok sevmektir.
Ülküm, yükselmek, ileri gitmektir.
Ey büyük Atatürk! Açtığın yolda, gösterdiğin hedefe durmadan yürüyeceğime ant içerim.
Varlığım, Türk varlığına armağan olsun.
"Ne mutlu Türküm diyene!"

MUSTAFA KEMAL ATATÜRK

İÇİNDEKİLER

DERS KİTABI

4. ÜNİTE.....	151
UZUNLUKLARI ÖLÇME.....	152
• Cetvelle Ölçme ve Çizim Yapma.....	155
• Uzunluk Ölçüleri ile İlgili Problemler.....	156
• ALIŞTIRMALAR.....	157
ÇEVRE.....	160
• Çevre Uzunluğu ile İlgili Problemler.....	162
• ALIŞTIRMALAR.....	163
ALAN.....	166
• ALIŞTIRMALAR.....	168
ŞEKİL GRAFİĞİ.....	169
• Veri Toplama.....	170
• Grafiğin Oluşturulması.....	171
• Şekil Grafiğini Yorumlama.....	173
• Tablo.....	174
• Sıklık ve Çetele Tabloları.....	175
• ALIŞTIRMALAR.....	177
ÜNİTE DEĞERLENDİRME SORULARI.....	180

ÖĞRENCİ ÇALIŞMA KİTABI

4. ÜNİTE

UZUNLUKLARI ÖLÇME	81
ÇEVRE	89
ALAN	93
ŞEKİL GRAFİĞİ	94
• Tablo	98
ÜNİTE DEĞERLENDİRME SORULARI	100

İZOMETRİK KÂĞIT	EK-1
SÖZLÜK	EK-2
KAYNAKÇA	EK-3

4. ÜNİTE

- UZUNLUK ÖLÇME
- ÇEVRE
- ALAN
- ŞEKİL GRAFİĞİ
- TABLO
- 4. ÜNİTE DEĞERLENDİRME SORULARI

UZUNLUKLARI ÖLÇME

Dalton Kardeşler'in en belirgin özelliği dördünün de farklı boylara sahip olmasıdır. En kısaları olan Jo (Co)'nun boyuna 1 metre diyecek olursak diğer kardeşlerin boylarını tahmin ediniz.

ETKİNLİK

Araç - Gereç : karton, makas, metre, ip.

- ◆ İpi metre üzerine koyunuz.
- ◆ 0 ile 100 sayılarına karşılık gelen noktalardan ipi kesiniz.

? *İpin boyu kaç cm'dir?*

- ◆ Kartonu metre üzerine koyunuz.
- ◆ 0 ile 10 sayılarına karşılık gelen noktalardan kartonu kesiniz.
- ◆ 10 santimetrelik karton cetvel ile ipin boyunu ölçünüz.

? *İpin boyunu, kaç karton boyu olarak ölçtünüz?*

ÖRNEK

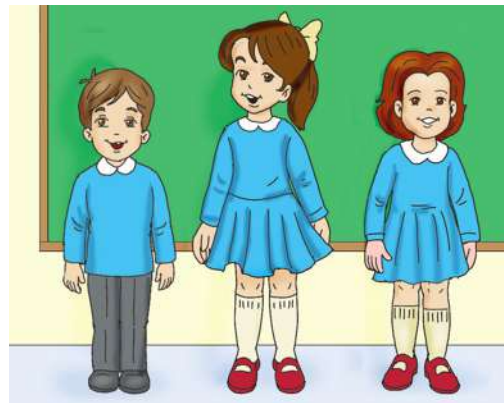
Ayşe Öğretmen tahtaya 3 öğrenci çağırdı ve boylarını ölçtü. Boylarının 1 metreden fazla olduğunu söyledi.

Canan'ın boyu 1 metreden, 10 santimetre fazladır.

1 0 0	santimetre
+ 1 0	santimetre
1 1 0	santimetre

Can Ceren Canan

Can'ın boyu 1 metreden, 18 santimetre fazladır.

$$\begin{array}{r} 100 \text{ santimetre} \\ + 18 \text{ santimetre} \\ \hline 118 \text{ santimetre} \end{array}$$

Ceren'in boyu 1 metreden 22 santimetre fazladır.

$$\begin{array}{r} 100 \text{ santimetre} \\ + 22 \text{ santimetre} \\ \hline 122 \text{ santimetre} \end{array}$$

Can Canan Ceren

110 santimetre

122 santimetre

118 santimetre

Mert, Çiğdem ve Cemile'nin boylarının uzunluğunu metre ve santimetre cinsinden gösterelim:

Uzunluk ölçülerini yazarken metre yerine m, santimetre yerine cm yazılır.

1 metre = 1 m

1 santimetre = 1 cm

Mert

Çiğdem

Cemile

1 metre 10 santimetre

1 m 10 cm

110 cm

1 metre 18 santimetre

1 m 18 cm

118 cm

1 metre 22 santimetre

1 m 22 cm

122 cm

Metre veya cetvelin olmadığı durumlarda bilgimize danışarak uzunluk tahmininde bulunabiliriz.

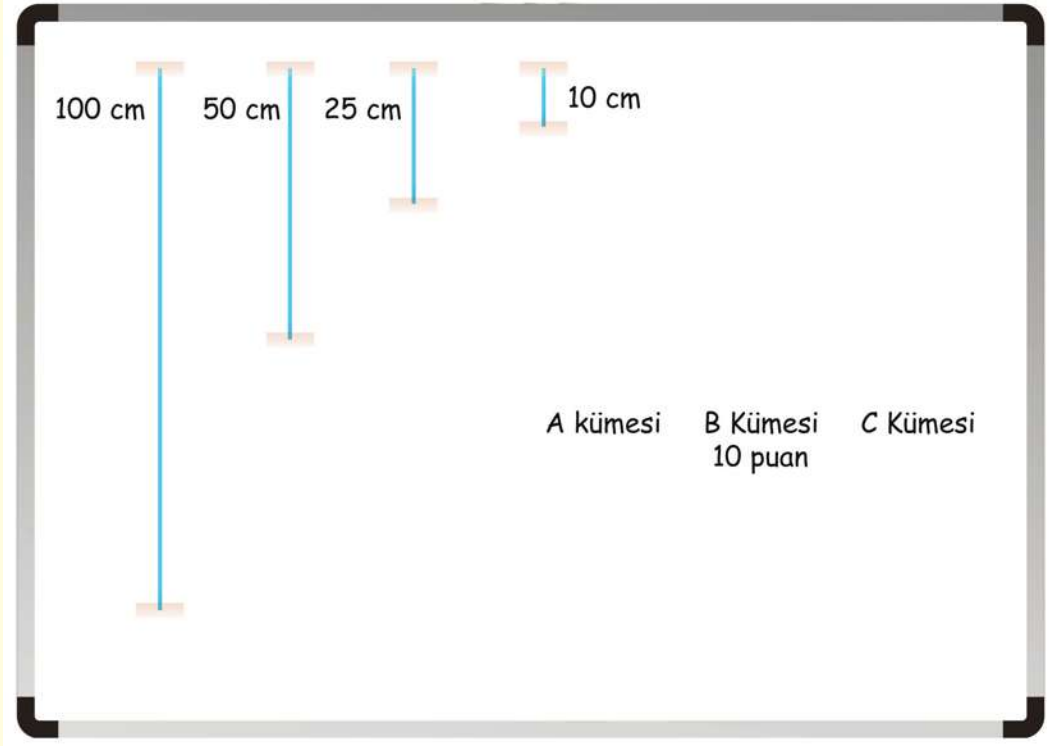
Bunun için metre ve cetvelle çok miktarda ölçüm yaparak tahmin gücümüzü artırabiliriz.

ETKİNLİK

Araç - Gereç : metre, ip, makas, bant.

- ◆ İpinizi 1m, 50 cm, 30 cm, 10 cm uzunluğunda ölçerek kesiniz.
- ◆ Elde ettiğiniz ipleri tahtaya bantlayınız, üst kısmına ölçülerini yazınız.
- ◆ Sınıf içinde seçtiğiniz nesnelerin uzunluklarını iplere bakarak tahmin etmeye çalışınız.
- ◆ Aynı nesne için her kümeden bir öğrenciden tahmin alınız.
- ◆ Nesnelerin uzunluklarını metre ile ölçünüz.
- ◆ Ölçme sonuçlarınız ile tahminlerinizi karşılaştırınız.
- ◆ En iyi tahmin yapan öğrencinin kümesine 10 puan veriniz.

Pantolon alırken denemeye izin verilmiyorsa ne yapardınız?

Cetvelle Ölçme ve Çizim Yapma

ÖRNEK

Yandaki fotoğrafın üst kenar uzunluğunu ölçmek için cetvelin başlangıç noktası olan 0 (sıfır) resmin bir köşesine konur. Diğer köşeye denk gelen sayı, bize resmin kenar uzunluğunu verir.

Görüldüğü gibi fotoğrafın üst kenarının uzunluğu 3 cm'dir.

Ölçme ve çizimlerde başlangıç noktası "0" dır.

ÖRNEK

5 cm'lik doğru parçası çizelim.

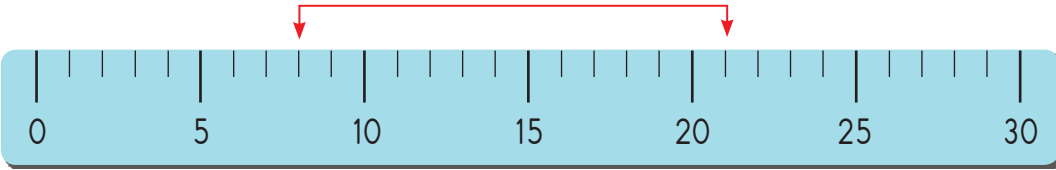

Cetvelimizi yatay konuma getirip 0'dan 5'e kadar çizelim.

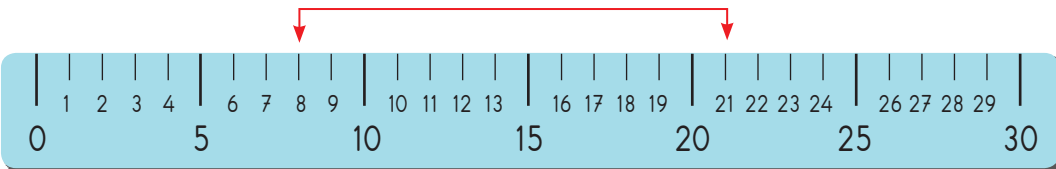

ÖRNEK

Cetvel üzerinde yazılı iki sayı arasındaki uzunluğu bulalım:

Belirtilen iki ok arasındaki uzunluk kaç cm'dir?

Çizgilerin arasındaki her aralık 1 cm'dir. Oklara karşılık gelen uzunluk 8 cm ve 21 cm'dir.

Aradaki uzunluğu bulmak için iki sayı arasındaki farkı buluruz.

$$21 - 8 = 13 \text{ cm'dir.}$$

Uzunluk Ölçüleri ile İlgili Problem

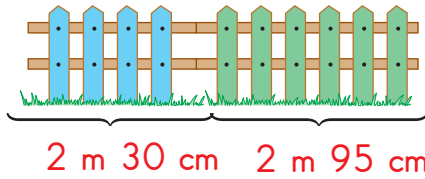
ÖRNEK

Babam bahçe kenarındaki çitin 2 m 30 cm'sini maviye, 2 m 95 cm'sini yeşile boyadı. Babam ne kadar uzunluktaki çiti boyamıştır?

Verilenler: Çitin 2 m 30 cm'si maviye, 2 m 95 cm'si yeşile boyanıyor.

İstenen: Çitin ne kadar uzunluğunun boyandığı istenmektedir.

Çözüm

Kontrol: $525 \text{ cm} - 295 \text{ cm} = 230 \text{ cm}$
yapılan işlem doğrudur.

$$\begin{aligned} 2 \text{ m } 30 \text{ cm} + 2 \text{ m } 95 \text{ cm} &= 230 \text{ cm} + 295 \text{ cm} \\ &= 525 \text{ cm} \\ &= 5 \text{ m } 25 \text{ cm çit boyamıştır.} \end{aligned}$$

ÖRNEK

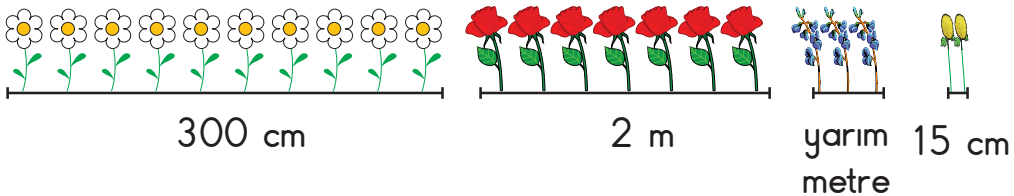
Annem 2 m 45 cm tülü benim odama, 3 m 75 cm tülü de salona dikti. Annem ne kadar tül kullanmıştır?

$$\begin{aligned} 2 \text{ m } 45 \text{ cm} + 3 \text{ m } 75 \text{ cm} &= 245 \text{ cm} + 375 \text{ cm} \\ &= 620 \text{ cm} \\ &= 6 \text{ m } 20 \text{ cm tül kullanmıştır.} \end{aligned}$$

ÖRNEK

Evimizin önündeki yolun 300 cm'sine papatya, 2 m'sine gül, yarım metresine leylak, 15 cm'sine kasımpatı ektik. Çiçek diktiğimiz yol ne kadardır?

$$\begin{aligned} 300 \text{ cm} + 200 \text{ cm} + 50 \text{ cm} + 15 \text{ cm} &= 565 \text{ cm} \\ &= 5 \text{ m } 65 \text{ cm'lik çiçekli yol vardır.} \end{aligned}$$

Tablo: 3 Arkadışın Boy Uzunlukları

İsim	Boy uzunluğu (cm)
Aslı	140
Evrin	135
Selma	125

Tablodaki verilerden yararlanarak uzunluk ölçüleri ile ilgili problem kuralım.

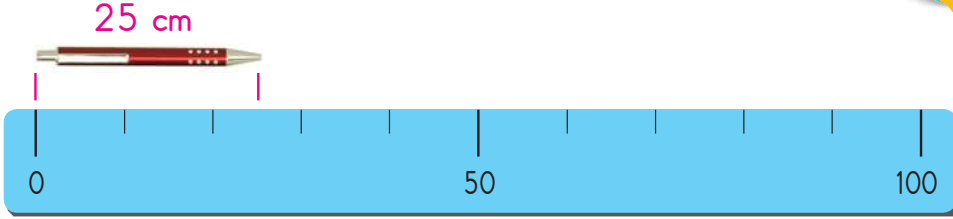
Aslının boyu 140 cm, Evrim'in 135 cm ve Selma'nın 125 cm'dir. Aslı, Evrim ve Selma'nın boy uzunluklarının toplamı kaç m'dir?

Siz de tablodaki verilerden yararlanarak uzunluk ölçüleri ile ilgili bir problem kurunuz. Kurduğunuz problemi çözünüz.

ALİŞTIRMALAR

1

25 cm uzunluğundaki kalemlerden kaç tanesini birbirine eklersek 1 m'ye ulaşmış oluruz?

A. 4

B. 5

C. 6

2

Aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

A. Metre M işareti ile gösterilir.

B. Metre m işareti ile gösterilir.

C. Metre cm işareti ile gösterilir.

3

Aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

A. 1 m'nin içinde 100 tane 10 cm vardır.

B. 1 m'nin içinde 4 tane 20 cm vardır.

C. 1 m'nin içinde 4 tane 25 cm vardır.

4

m ve cm sembollerini niçin kullanırız?

A. Uzun yazımı yasaktır.

B. Öğretmenlerimizin koyduğu bir kuraldır.

C. Yazım kolaylığı sağlar.

ÇK 81, 82, 83, 84,
85, 86, 87, 88

5 5 m 25 cm – 3 m 12 cm işleminin sonucu aşağıdakilerden hangisidir?

A. 8 m 37 cm

B. 2 m 13 cm

C. 2 m

6 Aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A. 3 m = 300 cm

B. 1 m 9 cm = 109 cm

C. 2 m 50 cm = 205 cm

7 Aşağıdakilerden hangisinin boyu en kısadır?

A. Kelebek

B. Arı

C. Uğur böceği

8 Aşağıdakilerden hangisinin boyu diğerlerinden uzundur?

A. Silgi

B. Kurşun kalem

C. Masa

9 Aşağıdaki nesnelerin uzunluklarını tahmin ederek noktalı yerlere yazınız?

.....

.....

.....

.....

10 Bir odanın duvar yüksekliğini tahmin ederek en uygun olanı işaretleyiniz?

1 m 50 cm

☐

2 m 50 cm

☐

50 cm

☐

- 11 Aşağıdaki doğru üzerinde 5 cm'lik doğru parçası işaretleyiniz?

- 12 Kâğıt yapımı için kesilecek ağacın uzunluğu 4 m 25 cm'dir. Kesildikten sonra kalan kütük uzunluğu 45 cm'dir. Buna göre kesilen kısmın uzunluğu kaç cm'dir?

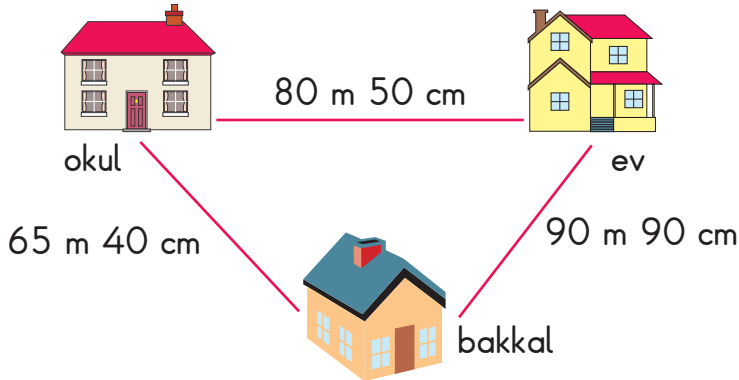

- 13 20 cm yol için 5 adet parke taşı gerekiyor. 3 m yol için kaç adet parke taşı gerekir?

- 14 6 m 70 cm kumaşın bir kısmı kesildikten sonra geriye 2 m 40 cm kumaş kalıyor. Kesilen kumaş kaç cm'dir?

- 15 526 cm kumaştan 427 cm'sini kesersek geri kalan kısmın uzunluğu kaç cm'dir?

- 16 Şekildeki verilerden yararlanarak uzunluk ölçüleri ile ilgili bir problem kurunuz. Kurduğunuz problemi çözünüz.

ÇEVRE

Murat, 9 yaşında şirin mi şirin bir çocuktur.

Murat'ın bebekliğine ait fotoğrafı annesi çerçeveletmek istedi. Onun için Murat'a, resmin kenar uzunluklarını ölçüp kâğıda yazmasını söyledi. Murat bütün kenar uzunluklarını ölçüp kâğıda yazdı. Annesi "uzunlukların hepsini toplarsa" resmin çevre uzunluğunu bulabileceğini söyledi.

? *Çerçevenin çevre uzunluğunu hesaplamak için neye ihtiyacımız vardır?*

ETKİNLİK

Araç - Gereç : ip, metre, kâğıt, kalem.

◆ Kâğıdın üzerine elinizi yerleştiriniz. Elinizin çevresini kalem ile çiziniz.

◆ El şeklinizin çevresini ip ile belirleyiniz.

◆ İpi kaldırıp metre üzerine gergin olarak tutarak elinizin çevre uzunluğunu ölçünüz.

? *Sınıfınızda çevre uzunluğu ölçülecek başka nesneler var mıdır?*

ÖRNEK

Aşağıdaki kalp modelinin çevre uzunluğunu ölçelim:

Kalp modelinin çevresini ip ile belirleyelim.

İpin uzunluğu bize modelin çevre uzunluğunu verir.

6 cm

Bütün kenar uzunluklarını ölçelim. Aynı kenar uzunluğunu tekrar ölçmeyelim.

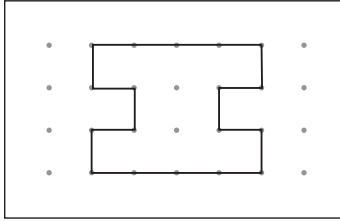

İpin uzunluğunu ölçtüğümüzde kalp modelinin çevre uzunluğunun 6 cm olduğunu görürüz.

ÖRNEK

Aşağıdaki şekilde, noktalar arasındaki uzunlukları sayarak şeklin çevre uzunluğunu bulalım:

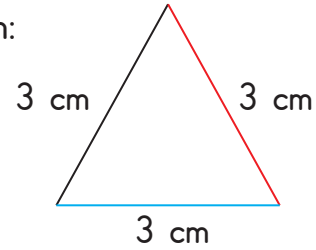
İki nokta arasındaki uzunluk 1 br'dir. Şeklin çevre uzunluğu 18 br'dir.

ÖRNEK

Yandaki üçgenin çevre uzunluğunu bulalım:

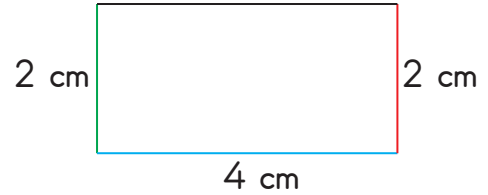
$$3 \text{ cm} + 3 \text{ cm} + 3 \text{ cm} = 9 \text{ cm}$$

ÖRNEK

Yandaki dikdörtgenin çevre uzunluğunu bulalım:

$$2 \text{ cm} + 2 \text{ cm} + 4 \text{ cm} + 4 \text{ cm} = 12 \text{ cm}$$

ÖRNEK

Yandaki karenin çevre uzunluğunu bulalım:

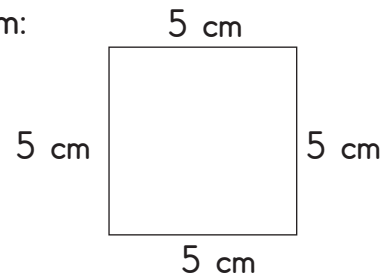
1. yol

$$5 \text{ cm} + 5 \text{ cm} + 5 \text{ cm} + 5 \text{ cm} = 20 \text{ cm}$$

2. yol

4 tane 5 cm

$$4 \times 5 \text{ cm} = 20 \text{ cm}$$

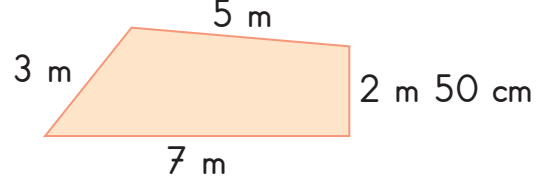

Çevre Uzunluğu ile İlgili Problemler

ÖRNEK

Ali Bey, yanda verilen şekildeki gibi bahçesinin çevresini demir tel ile çevirmek istiyor. Bahçesinin kenarına ne kadar tel gerekir?

Verilenler: Kenar uzunlukları 3 m, 5 m, 2 m 50 cm ve 7 m olan bahçe

İstenen: Bahçesini çevirmek için gerekli olan telin uzunluğu

Çözüm

$$\begin{array}{r} 3 \text{ m} \\ 5 \text{ m} \\ 2 \text{ m } 50 \text{ cm} \\ + 7 \text{ m} \\ \hline 17 \text{ m } 50 \text{ cm} \end{array}$$

Çözümün Kontrolü:

$$\begin{array}{r} + 17 \text{ m } 50 \text{ cm} \\ 3 \text{ m} \\ 5 \text{ m} \\ 2 \text{ m } 50 \text{ cm} \\ + 7 \text{ m} \\ \hline 17 \text{ m } 50 \text{ cm} \end{array}$$

İşlem doğrudur.

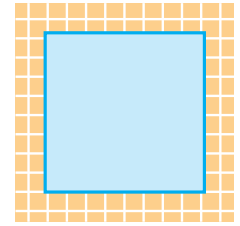

ÖRNEK

Bir kenar uzunluğu 4 m olan kare şeklindeki havuzun çevre uzunluğu 20 m'den ne kadar eksiktir?

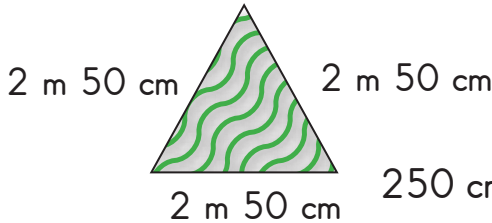
$$4 \text{ m} + 4 \text{ m} + 4 \text{ m} + 4 \text{ m} = 16 \text{ m}$$

$$20 \text{ m} - 16 \text{ m} = 4 \text{ m eksiktir.}$$

ÖRNEK

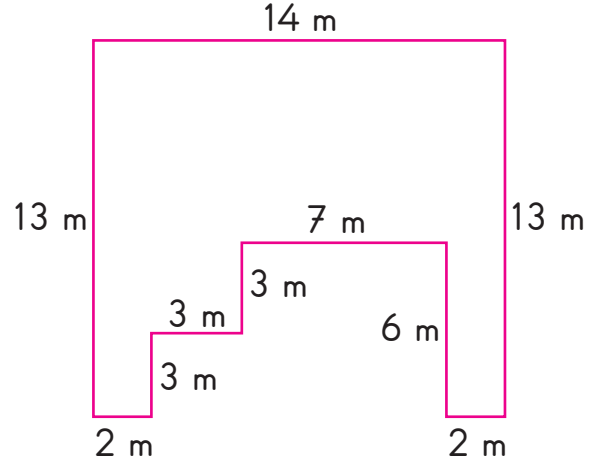
Bir kenar uzunluğu 2 m 50 cm ve kenar uzunlukları birbirine eş olan üçgen şeklindeki bir yüzeyin çevre uzunluğu kaç cm'dir?

$$250 \text{ cm} + 250 \text{ cm} + 250 \text{ cm} = 750 \text{ cm}$$

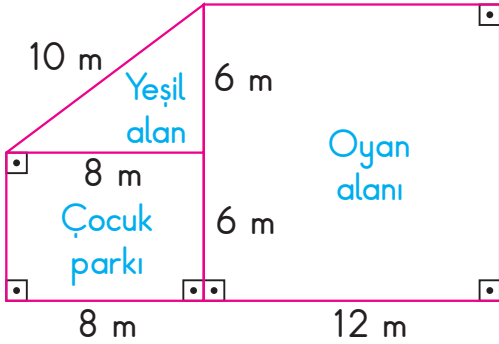
Ali Bey, yanda verilen bahçesinin çevresine demir tel çekmek istiyor. Ali Bey'e bahçesini çevirmek için kaç metre demir tel gerekir?

$14 + 13 + 2 + 6 + 7 + 3 + 3 + 2 + 2 + 13 = 65$ m demir tel gerekir.

Aşağıdaki şekildeki verilerden yararlanarak bir problem kuralım.

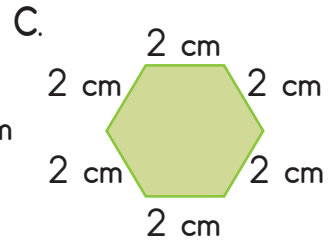
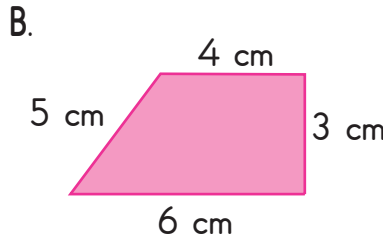
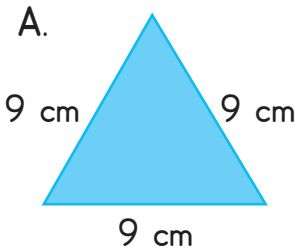
Bir park, şekildeki gibi kenar uzunluğu 12 m olan kare şeklindeki oyun alanı; uzun kenar uzunluğu 8 m, kısa kenar uzunluğu 6 m gelen dikdörtgen şeklindeki çocuk parkı ile kenar uzunlukları 6 m, 8 m, 10 m olan üçgen biçimindeki yeşil alandan oluşmuştur. Bu parkın çevre uzunluğu kaç metredir?

Siz de şekildeki verilerden yararlanarak çevre uzunluğu ile ilgili bir problem kurunuz. Kurduğunuz problemi çözünüz.

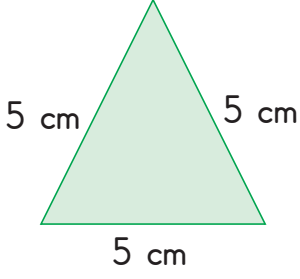
ALİŞTIRMALAR

1 Aşağıdaki şekillerden hangisinin çevre uzunluğu en uzundur?

2 Aşağıdaki şeklin çevre uzunluğu kaç cm'dir?

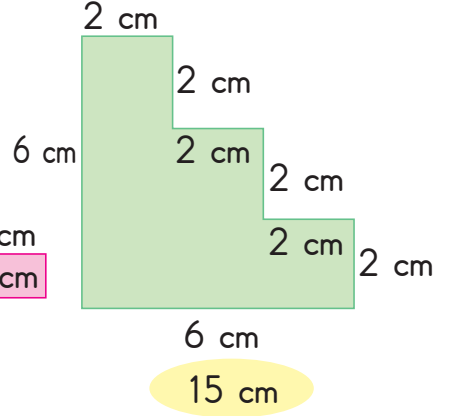
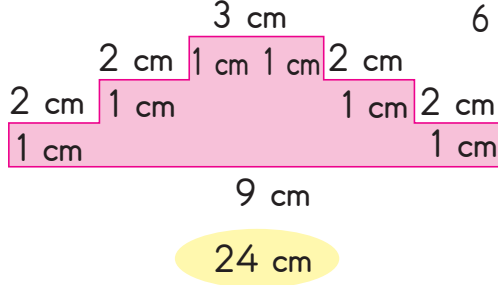
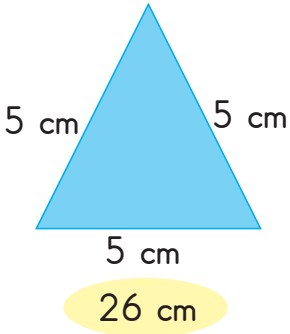

A. 25 cm

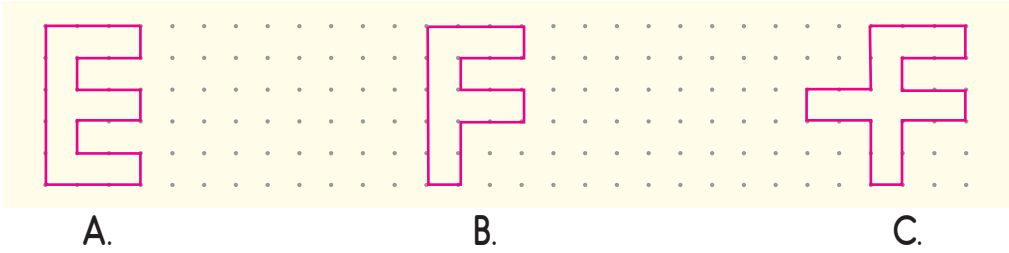
B. 20 cm

C. 15 cm

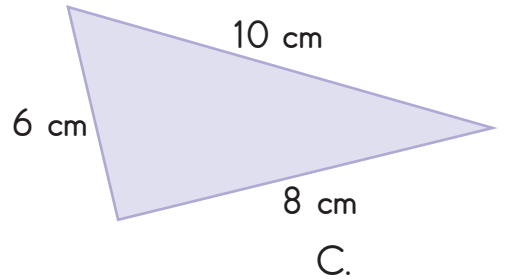
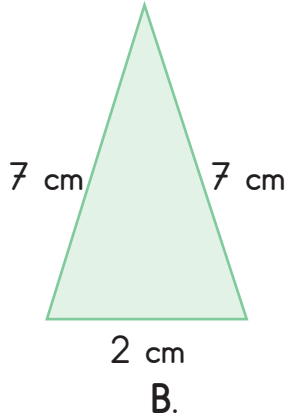
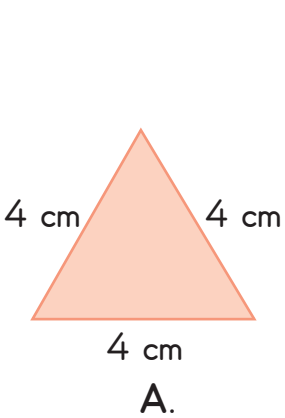
3 Aşağıdaki şekillerin çevre uzunluklarını bularak cevapları ile eşleştiriniz?

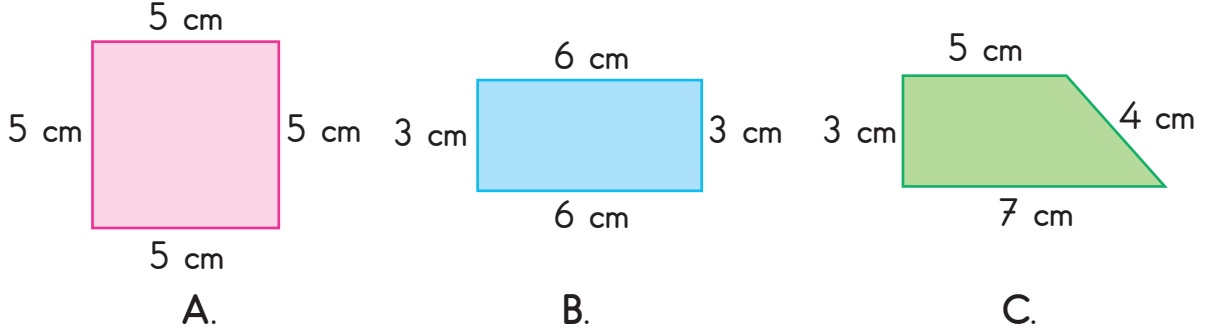
4 Aşağıdaki şekillerden hangisinin çevre uzunluğu en kısadır?

5 Aşağıdaki şekillerden hangisinin çevre uzunluğu 15 cm'den kısadır?

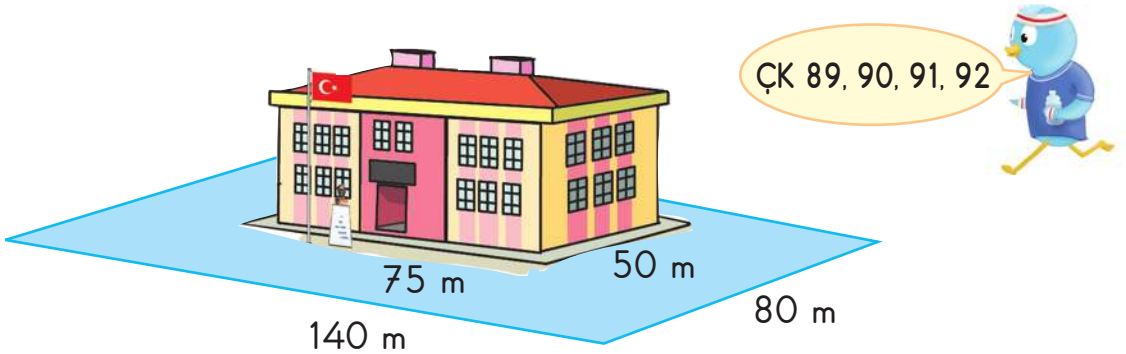
- 6 Aşağıdaki şekillerden hangisinin çevre uzunluğu en uzundur?

- 7 Bir dikdörtgenin kısa kenar uzunluğu 15 cm, uzun kenar uzunluğu ise kısa kenar uzunluğundan 25 cm fazladır. Bu bilgilere göre dikdörtgenin çevre uzunluğu kaç cm'dir?

- 8 Çevre uzunluğu 40 m olan oyun alanının çevresini 10 kere yürüyen bir kişi kaç m yol yürümüş olur?
- A. 400 m B. 400 cm C. 4 m

9

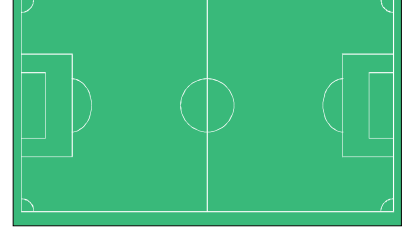
Yukarıdaki resimde verilen okulun tabanı ve bahçesi dikdörtgen şeklindedir. Şekildeki verilerden yararlanarak çevre uzunluğu ile ilgili bir problem kurunuz. Kurduğunuz problemi çözünüz.

- 10 Bir kenar uzunluğu 3 cm birbirine eş 3 kareyi yan yana getirip birleştirdiğinizde oluşan şeklin çevre uzunluğu kaç cm dir?
- A. 27 cm B. 24 cm C. 21 cm

ALAN

Futbolcular yeşil alan üzerinde futbol oynar.
Stadyuma yeşil saha da denir.

Pikniklerimizi ağacın, yeşilliğin bol olduğu alanlarda yaparız.

İnşaatlar boş alanların üzerine yapılır.
Buralara inşaat arsaları da denir.

Çocuk parkları, oyun aletlerinin olduğu geniş alanlardır.

ETKİNLİK

Araç - Gereç: sıralarımız, CD kapakları, zarf, A₄ kâğıdı, aynı büyüklükte fotoğraflar, peçete, kâğıt mendil vb.

- ◆ Herhangi bir malzemeyi kullanarak aralarında boşluk kalmayacak şekilde sıranızın üst yüzeyini kaplayınız.
- ◆ Aynı işlemi zarfları kullanarak tekrarlayınız.
- ◆ Kullandığınız malzeme sayısını not ediniz.

? *Sıranızın üst yüzeyini kaplamak için zarflardan kaç sıra oluşturdunuz?*

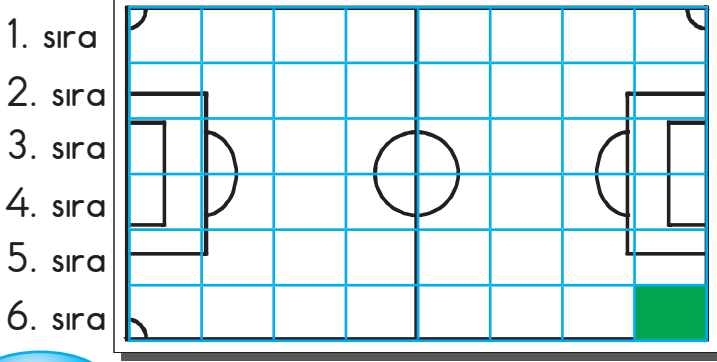
? *Sıra sayısı ile bir sıradaki zarf sayısının çarpımını belirleyiniz.*

? *Belirlediğiniz sayı size neyi ifade eder?*

ÖRNEK

Aşağıdaki futbol sahası eş karelere ayrılmıştır. Futbol sahasının kaç eş kareye ayrıldığını inceleyelim.

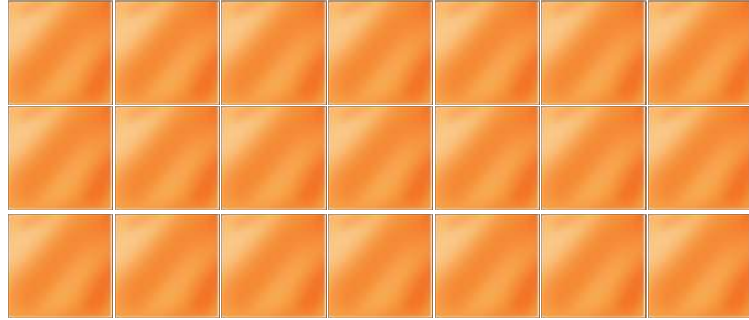

Bir sırada 8 eş kare vardır. 6 sırada $6 \times 8 = 48$ eş kare vardır.

ÖRNEK

Aşağıda bir mutfağın tabanı görülmektedir. Mutfağın tabanında kaç fayans olduğunu inceleyelim.

1. sırada 7 fayans vardır. 3 sırada $3 \times 7 = 21$ fayans vardır.

ÖRNEK

Hasan amca 10 kasa sığacak büyüklükteki pazar tezgâhının alanını kasalarla kaplamak istiyor. Tezgâhın kaplanması için boş kalan alanı, kaç kasa ile kaplayacağını hesaplayalım:

Tezgâhın alanı 10 kasa sığacak büyüklüktedir.

Tezgâhın üzerine 2 kasa konulmuş.

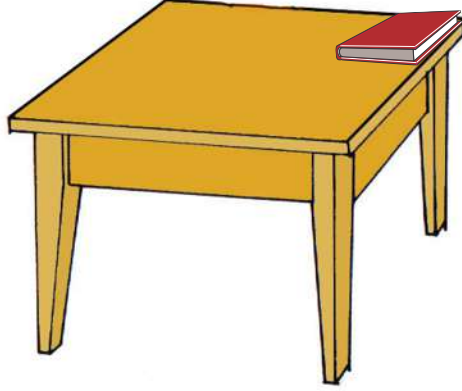
$10 - 2 = 8$ kasa daha gerekir.

ALIŞTIRMALAR

- 1 Aşağıdaki masanın yüzeyine aynı büyüklükte tahminen kaç kitap yerleştirebiliriz?

ÇK 93

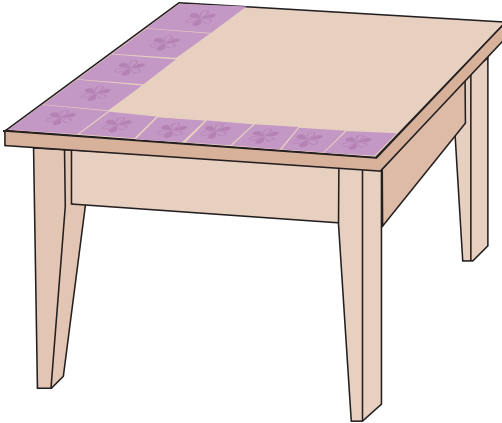

A. 12

B. 7

C. 5

- 2 Aşağıdaki masa kaç tane peçete ile kaplanır?

A. 25

B. 30

C. 35

- 3 Bir masanın yüzey alanını standart olmayan ölçülerle bulmak için aşağıdaki yöntemlerden hangisini uygulamalıyız?

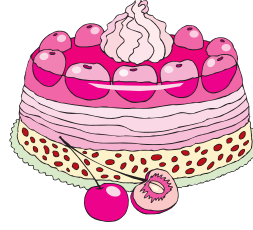
A. Elmaları yan yana dizeriz.

B. Kare şeklindeki mendilleri yan yana dizeriz.

C. Kitap ve defterleri beraber masanın üzerine dizeriz.

ŞEKİL GRAFİĞİ

Leyla, mahallelerindeki pastaneye giderek dükkân sahibinden, müşterileriyle ilgili anket yapmak için izin istedi. Gerekli izni aldıktan sonra müşterilere hangi tatlıyı daha çok sevdiklerini sordu. Aldığı cevapları pastane sahibine de ilettili. Pastane sahibi, en çok yaş pasta cevabını görünce “Demek ki bu pastadan daha çok yapmalıyız.” diyerek Leyla’ya teşekkür etti.

? Leyla topladığı bilgileri nesne grafiğinde nasıl gösterecek? Bu nesne grafiğini şekil çizerek de gösterebilir mi?

ETKİNLİK

Araç - Gereç: kurşun kalemler, tahta, tebeşir.

- ◆ Bir arkadaşınız tahtaya renk isimlerini alt alta yazsın.
- ◆ Bütün arkadaşlarınız kurşun kalemlerini havaya kaldırsın.
- ◆ Tahtaya yazılı olan renklerden kaç kalem olduğunu sayarak tespit ediniz.
- ◆ Kalemlerin renklerini bir nesne ile gösteriniz.
- ◆ Nesneleri ilgili kalem sayısı kadar çoğaltarak nesne grafiğini oluşturunuz.
- ✓ Bu çalışmayı şekil grafiğine dönüştürebilir misiniz?
- ✓ Şekil grafiğine göre hangi renk kalemin fazla veya az olduğunu söyleyebilir misiniz?

? Şekil grafiğinde sayıca fazla olan nesneyi nasıl bulursunuz?

Veri Toplama

ÖRNEK

En çok kullanılan telefon modeli hakkında bilgi toplamak istediğimizde gereken veriler:

- telefon kullanıcı sayısı
- telefon modellerinin sayısı

Merak ettiğimiz konularla ilgili bilgi elde etmeye, veri toplama deriz.

ÖRNEK

1 hafta içinde kahvaltıda en çok yenilen kahvaltılık malzemeyi öğrenmek istediğimizde gereken veriler:

- kahvaltı yapanların sayısı
- kahvaltı çeşitlerinin sayısı

ÖRNEK

En çok satılan çiçekle ilgili veri toplarken gereken veriler:

- konu uzmanı (çiçekçi) sayısı
- çiçek çeşitlerinin sayısı

ÖRNEK

En çok sevilen içecekleri bulmak için gereken veriler:

- kişi sayısı
- içecek çeşitleri

Grafiğin Oluşturulması ve Yorumlanması

Veriler toplandıktan sonra şekil grafiğini oluşturalım ve yorumlayalım.

ÖRNEK

En çok kullanılan telefon modeline ait verileri toplamıştık. Bu bilgilerle önce nesne grafiğini sonra şekil grafiğimizi oluşturalım. Her farklı model için farklı şekil çizeriz.

Veriler

A Model: 5
B Model: 2
C Model: 4
D Model: 3

Nesne Grafiği: Telefon Modelleri ve Kullanıcıları

A Model

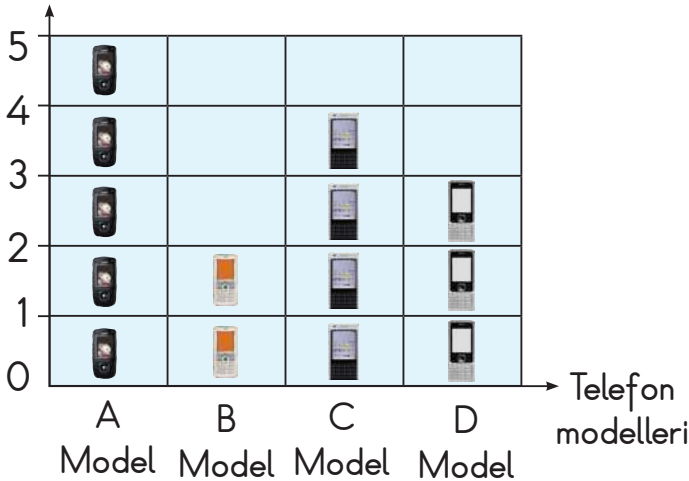
B Model

C Model

D Model

Grafik: Telefon Modelleri ve Kullanıcıları

Telefon kullanıcı sayısı

Not: Her şekil 1 telefonu göstermektedir.

Telefona ait şekil grafiğini yorumlayalım:

- En çok kullanılan telefon modeli hangisidir?
- En az kullanılan telefon modeli hangisidir?
- A modelini kullanan kullanıcı sayısı kaçtır?

Yorumlayalım:

En çok A modeli telefon kullanılmaktadır.

En az B modeli telefon kullanılmaktadır.

A modelini 5 kişi kullanmaktadır.

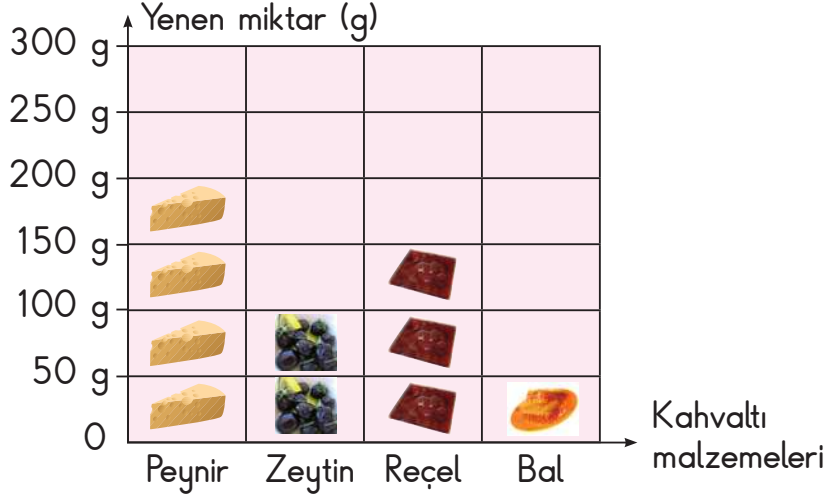

1 hafta içinde en çok yenilen kahvaltı malzemesine ait verileri toplamıştık. Bu bilgilerle aşağıdaki grafiğimizi oluştururuz.

Grafik: Kahvaltı Malzemeleri

Veriler

Peynir: 200 g
Zeytin: 100 g
Reçel: 150 g
Bal: 50 g

Not: Her şekil 50 g'ı gösterir.

Kahvaltı malzemelerine ait şekil grafiğini yorumlayalım:

- En fazla tüketilen kahvaltı malzemesi hangisidir?
- En az tüketilen kahvaltı malzemesi hangisidir?

Yorumlayalım:

En fazla tüketilen kahvaltı malzemesi peynirdir.

En az tüketilen kahvaltı malzemesi yumurtadır.

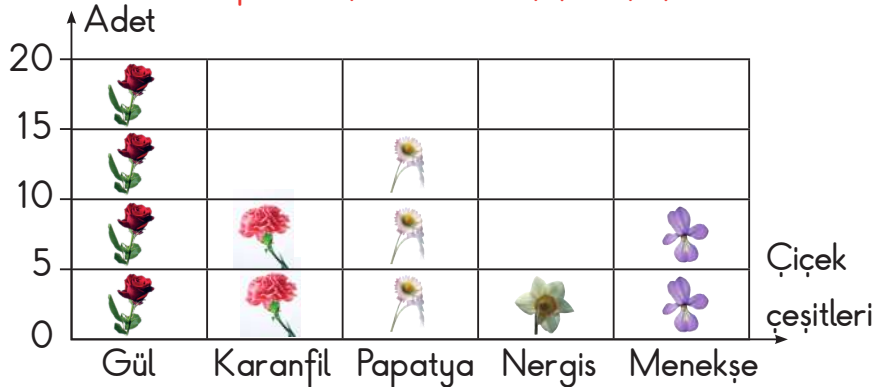

En çok satılan çiçeklere ait verileri toplamıştık. Bu bilgilerle aşağıdaki grafiğimizi oluştururuz. Çiçek çeşitlerini farklı şekillerde gösteririz.

Grafik: En Çok Satılan Çiçek Çeşitleri

Veriler

Gül: 20
Papaty: 15
Karanfil: 10
Nergis: 5
Menekşe: 10

Not: Her şekil 5 çiçeği gösterir.

Çiçeklere ait şekil grafiğini yorumlayalım:

- Aynı sayıda alınan çiçekler hangileridir?
- 15 kişinin aldığı çiçek hangisidir?

Yorumlayalım:

Aynı sayıda alınan çiçekler karanfil ve menekşe, 15 kişinin aldığı çiçek papatyadır.

Güller, nergisden 15 tane fazladır.

En çok satılan içecek çeşidine ait verileri toplamıştık. Bu bilgilerle aşağıdaki grafiğimizi oluştururuz. Her içecek çeşidini farklı şekillerle gösteriniz.

Grafik: En Çok Satılan İçecek Çeşitleri

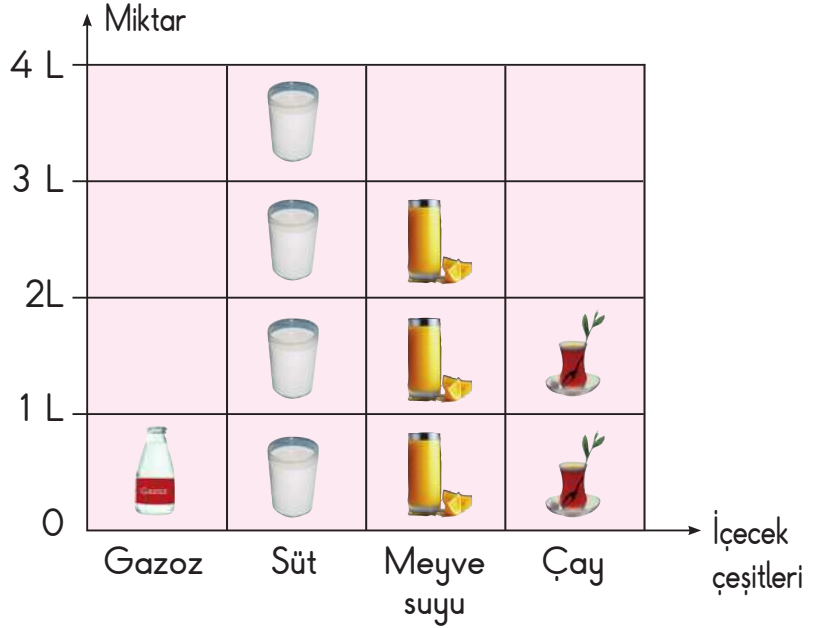
Veriler

Gazoz: 1 L

Süt: 4 L

Meyve suyu: 3 L

Çay: 2 L

Not: Her şekil 1 L içeceği gösterir.

? İçeceklere ait şekil grafiğini defterinize yorumlayınız.

Tablo

Bazı iş yeri yetkilileri satışa sundukları ürünleri ve fiyatlarını iş yerinin görülebilen bir köşesine yazıp asarlar.

Böylelikle iş yerinin önünden geçen insanlar ürünleri ve fiyatları karşılaştırma fırsatı yakalarlar.

İlgilerini çeker ise işyerine girip alışveriş yaparlar.

? İş yeri sahibi, ürünlerin adlarını ve fiyatlarını alt alta yazarak bir şekil oluşturursa buna bir isim verebilir misiniz?

ETKİNLİK

Araç - Gereçler : tahta, tebeşir.

- ◆ Tahtaya aşağıdaki tatlı türlerinin adlarını yazınız.
- ◆ Sıra ile isimlerini okuyarak kimlerin sevdiğini sorunuz.
- ◆ Verilerin cevap sayısını tablodaki kısma yazınız.

Kek	:...
Yaş pasta	:...
Şekerpare	:...
Sütlaç	:...

Kek	: 2
Yaş pasta	: 18
Şekerpare	: 5
Sütlaç	: 15

? Hazırladığınız tabloyu nasıl adlandırırsınız?

? Şekerpare seven öğrenci sayısı kaç kişidir?

Sıklık ve Çetele Tabloları

Yan tarafta hangi tatlının ne sıklıkta yendiğini gösteren sıklık tablosu görülmektedir.

Aynı tabloyu sayı yerine çizgilerle belirterek hazırladığımızda tatlılarla ilgili çetele tablomuzu hazırlamış oluruz.

ÖRNEK

30 kişilik bir sınıfta öğrenciler 6 ders içinden en sevdikleri dersi söyledi. Bu bilgilerle aşağıdaki çetele tablosu oluşturuldu.

Tablo: Öğrencilerin En Çok Sevdikleri Derslerle İlgili Çetele Tablosu

Dersler	Öğrenci sayısı
Türkçe	+++
Matematik	+++
Hayat Bilgisi	
Resim	
Beden Eğitimi	+++
Müzik	

Çetele tablosundaki çizgileri sayarak tabloyu sıklık tablosuna çevirelim.

Tablo: Tatlılarla İlgili Sıklık Tablosu

Tatlı türü	Kişi sayısı
Kek	2
Yaş pasta	5
Şekerpare	1
Sütlac	3

Tablo: Tatlılarla İlgili Çetele Tablosu

Tatlı türü	Kişi sayısı
Kek	
Yaş pasta	++++
Şekerpare	
Sütlac	

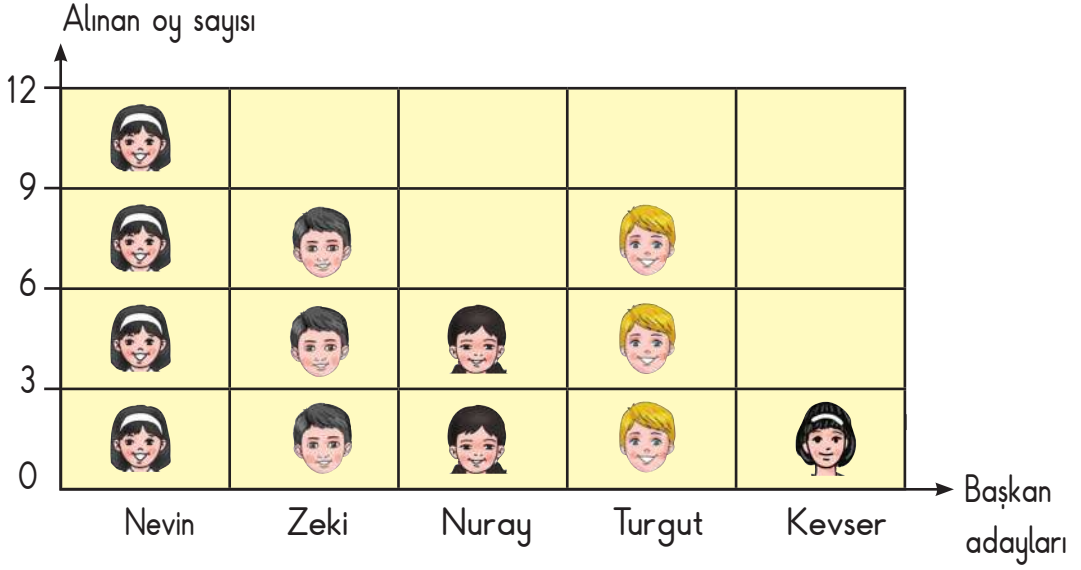
Tablo: Öğrencilerin En Çok Sevdikleri Derslerle İlgili Sıklık Tablosu

Dersler	Öğrenci sayısı
Türkçe	6
Matematik	6
Hayat Bilgisi	4
Resim	4
Beden Eğitimi	7
Müzik	3

Aşağıdaki şekil grafiğini çetele ve sıklık tablosuna çevirelim:

Grafik: Başkan Seçimine Katılan Adaylar ve Aldıkları Oy Sayısı

Not: Her şekil, alınan 3 oyu göstermektedir.

Tablo: Alınan Oylarla İlgili Çetele Tablosu

Adaylar	Aldıkları oy sayısı
Nevin	
Zeki	
Nuray	
Turgut	
Kevser	

Tablo: Alınan Oylarla İlgili Sıklık Tablosu

Adaylar	Aldıkları oy sayısı
Nevin	12
Zeki	9
Nuray	6
Turgut	9
Kevser	3

ALİŞTIRMALAR

- 1 Alışveriş yaparken kullandığımız paralara ait şekil grafiği oluştururken hangi seçenekteki nesnenin şekillerini kullanırsınız?

A. Para

B. Defter

C. Kitap

2

Yan tarafa en çok okunan kitapların şekil grafiğini çizmek istersek hangi seçenekteki bilgiyi kullanırsınız?

ÇK 94, 95, 96, 97, 98, 99

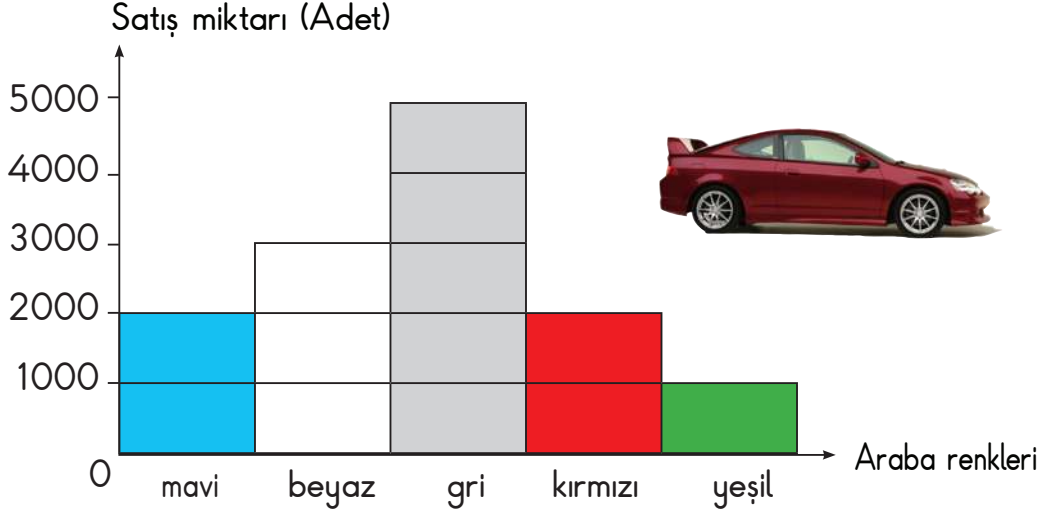
- 3 Can Market hafta içi her gün bir üründe indirim yapmaktadır. İndirime giren ürünlerin satışını şekil grafiği ile gösterirsek hangi seçenekteki ifade doğrudur?

Günler	Ürünler	Alan kişi sayısı
Pazartesi	Makarna	50
Salı	Pirinç	40
Çarşamba	Zeytinyağı	40
Perşembe	Pecete	30
Cuma	Meyve suyu	40

- A. Pirinç ve makarnadaki şekil sayısı aynı olmalıdır.
B. En fazla şekil makarnada olmalıdır.
C. En az şekil meyve suyunda olmalıdır.

- 4 Araba satış grafiğine göre hangi renklerin satış miktarları eşittir?

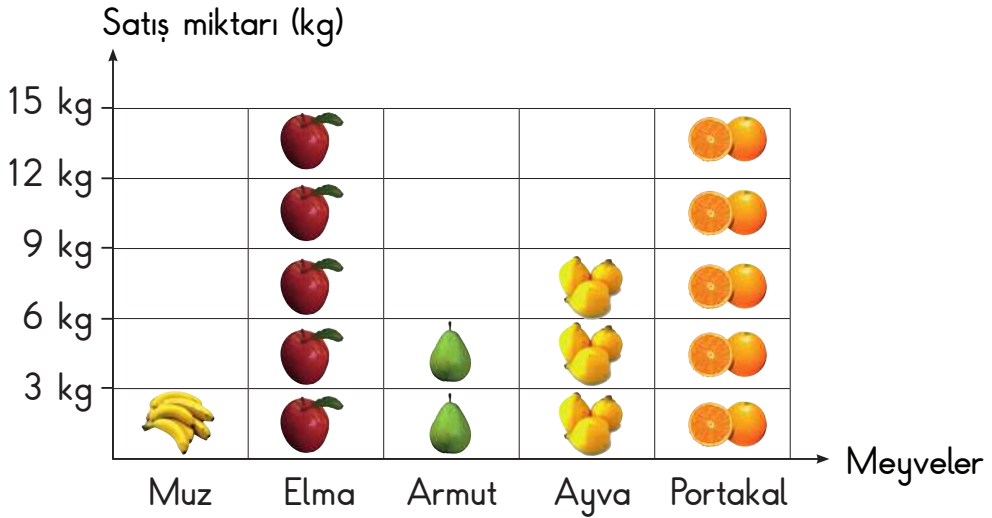
Grafik: Renklerine Göre Araba Satış Miktarları

- A. mavi, yeşil. B. mavi, kırmızı. C. kırmızı, beyaz.

- 5 Manav Ali amca 1 günde sattığı meyvelerin şekil grafiğini hazırlamıştır. Grafiği inceleyerek sorulara cevap veriniz.

Grafik: 1 Günde Satılan Meyveler ve Miktarları

- A. Aynı miktarda satılan meyveler hangileridir?
B. En az satılan meyve hangisidir?
C. 9 kg satılan meyve hangisidir?

- 6 Aşağıda en çok kullanılan okul malzemelerinin sıklık tablosu verilmiştir. Bunu çetele tablosuna dönüştürünüz?

Tablo: En Çok Kullanılan Okul Malzemelerinin Sıklık Tablosu

Kullanılan malzemeler	Kullanım sayısı
kurşun kalem	10
silgi	3
boya kalemi	12
tükenmez kalem	1
cetvel	1
kalemıraş	2

Tablo: En Çok Kullanılan Okul Malzemelerinin Çetele Tablosu

Kullanılan malzemeler	Kullanım sayısı
kurşun kalem	
silgi	
boya kalemi	
tükenmez kalem	
cetvel	
kalemıraş	

- 7 Kümesteki hayvanlara ait çetele tablosunu, sıklık tablosuna çeviriniz?

Tablo: Kümesteki Hayvanların Çetele Tablosu

Kümes hayvanları	Sayısı
Kaz	
Tavuk	+++ ++
Horoz	
Hindi	+++
Ördek	

Tablo: Kümesteki Hayvanların Sıklık Tablosu

Kümes hayvanları	Sayısı
Kaz	
Tavuk	
Horoz	
Hindi	
Ördek	

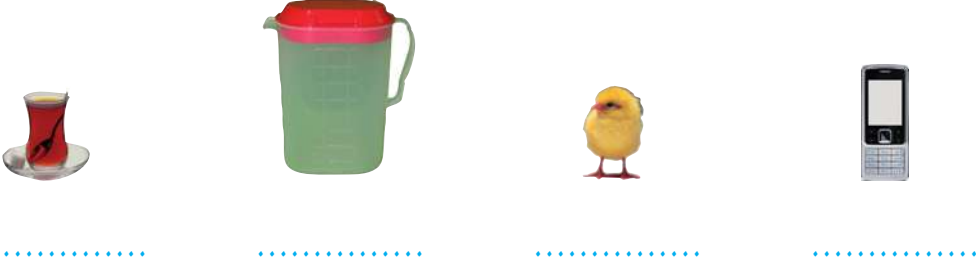
ÜNİTE DEĞERLENDİRME SORULARI

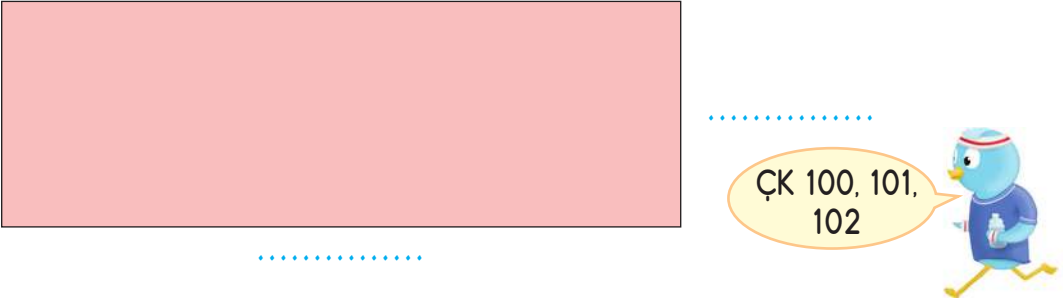
1 Aşağıdaki bilgilerden hangisi doğrudur?

- A. 1 m, 100 cm'dir.
- B. 1 m, 10 cm'dir.
- C. 100 cm, 1m'den büyüktür.

2 Aşağıdaki nesnelerin uzunluğunu tahmin ediniz.

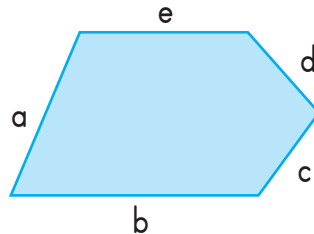
3 Aşağıdaki renkli zeminin kenar uzunluklarını ölçüp yazınız.

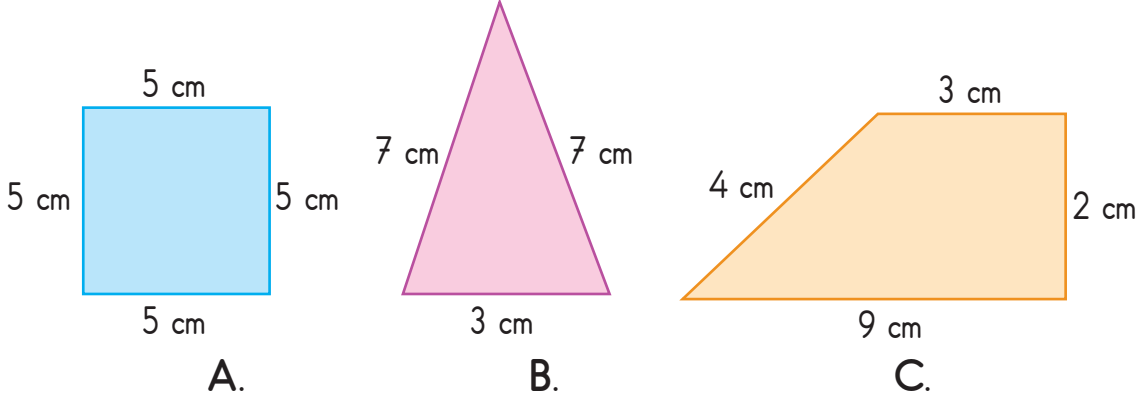
4 Yolunuzu aydınlatan elektrik direkleri 5 m 10 cm'dir. 4 direğin uzunluğunu m ve cm olarak söyleyiniz?

5 Aşağıdaki şeklin çevre uzunluğunu bulmak için hangi kenar uzunluğu toplanmalıdır?

- A. a, e, b kenar uzunlukları
- B. d, c kenar uzunlukları
- C. Bütün kenar uzunlukları

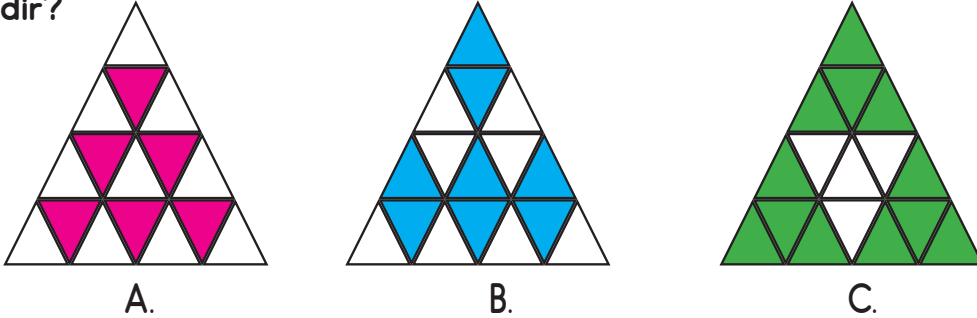
6 Aşağıdaki şekillerden hangisinin çevre uzunluğu daha uzundur?

7 Çevre uzunluğu 24 m olan bahçenin etrafını 8 kere yürüyen kişi 900, m'den kaç m eksik yürür?

8 Bir üçgenin en uzun kenarı 20 cm'dir. İkinci kenar uzunluğu 20'cm'den 5 cm eksiktir. Üçüncü kenar uzunluğu ise ikinci kenardan 4 cm eksiktir. Üçgenin çevre uzunluğu kaç cm'dir?

9 Aşağıdaki üçgenlerden taralı alanı en büyük olan üçgen hangisidir?

10 Sınıfın öğrenci grafiğini oluştururken hangi verilerin toplanmasına gerek yoktur?

- A. Sınıftaki kız öğrenci sayısı
- B. Sınıftaki erkek öğrenci sayısı
- C. Okuldaki erkek öğrenci sayısı

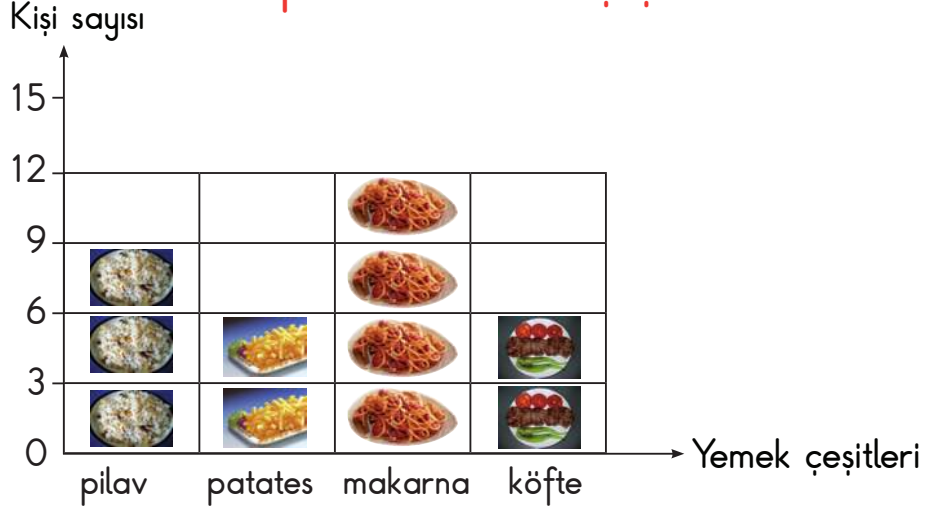
11 Aşağıdaki verilerden yararlanarak şekil grafiği çiziniz?

- oyuncak bebek 20 adet
- oyuncak araba 15 adet
- oyuncak robot 10 adet

12

Aşağıdaki grafiği yorumlayarak uygun olmayan seçeneği işaretleyiniz.

Grafik: Sevilen Yemek Çeşitleri

- A. En sevilen yiyecek makarnadır.
 B. Köfte sevenlerle patates sevenlerin sayısı eşittir.
 C. Köfteyi 9 kişi sevmektedir.

13

Aşağıdaki çetele tablosunu sıklık tablosuna çeviriniz.

Tablo: Bahçedeki Ağaçların Çetele Tablosu

Bahçedeki ağaçlar	Sayısı
çınar	
akasya	
ceviz	
söğüt	
sedir	

Tablo: Bahçedeki Ağaçların Çetele Tablosu

Bahçedeki ağaçlar	Sayısı
çınar	
akasya	
ceviz	
söğüt	
sedir	

14

2 m 30 cm kumaştan 7 pantolon,
 1 m 50 cm kumaştan 1 gömlek
 4 m 20 cm kumaştan 1 ceket

Yandaki verileri kullanarak uzunlukları ölçme ile ilgili problem kurup kurduğunuz problemi çözünüz.

İLKÖĞRETİM
MATEMATİK
ÖĞRENCİ ÇALIŞMA KİTABI

3

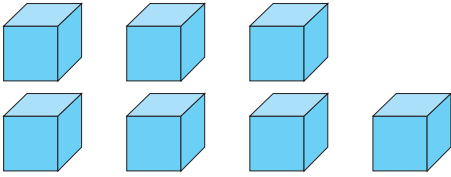
4. ÜNİTE

UZUNLUKLARI ÖLÇME

ALİŞTIRMALAR

1. 20 cm yüksekliğindeki küplerden kaç tanesini üst üste eklersek 1 m uzunluk elde ederiz?

2. 10 cm uzunluğundaki zincir halkalarından 10 halkayı birbirine eklersek hangi uzunluğu elde ederiz?

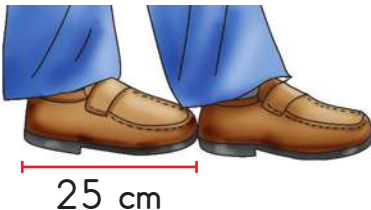
3. Aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

- A. Santimetre sm ile gösterilir.
- B. 100 cm, 1 m'den büyüktür.
- C. $1\text{ m} = 100\text{ cm}$

4. Aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A. 10 tane 10 cm bir araya gelirse 1 m olur.
- B. 10 tane 5 cm bir araya gelirse yarım m olur.
- C. m ve cm arasında bağlantı yoktur.

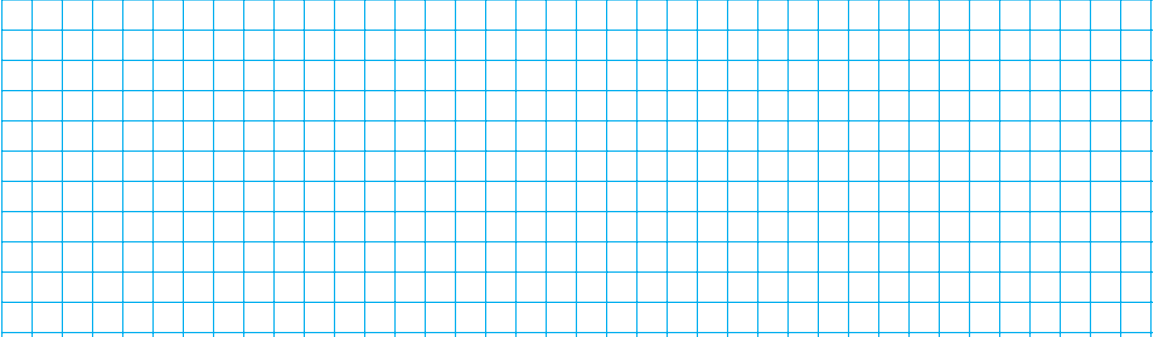
5. 25 cm'lik ayak uzunluğu ile ölçersek 2 m kaç ayak uzunluğu gelir?

6. Resimdeki çocukların boy uzunluklarını cm olarak yazınız.

7. Suna 75 cm kumaş, Tuna 125 cm kumaş, Kaya da 325 cm kumaş almıştır? Üçünün aldığı toplam kumaş miktarını 10 m kumaştan kaç cm eksiktir?

8. Aşağıda ilk sırada verilen uzunluk ölçüleriyle alt sıradaki karşılıklarını eşleştiriniz.

5 m

105 cm

2 m 9 cm

6 m 30 cm

7 m 7 cm

1 m 5 cm

630 cm

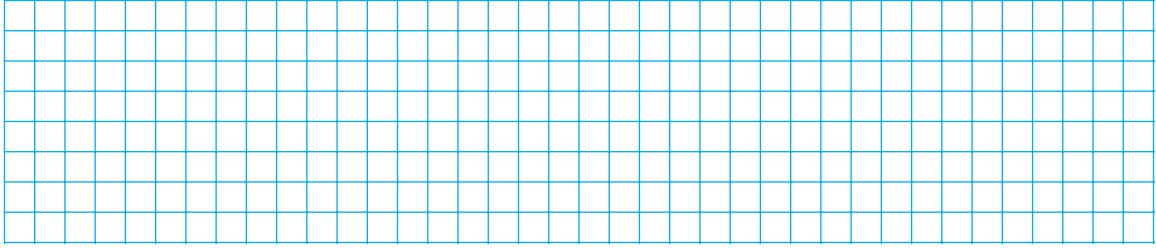
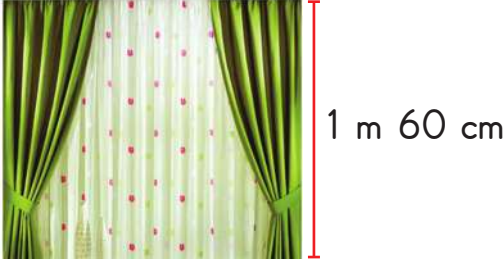
209 cm

500 cm

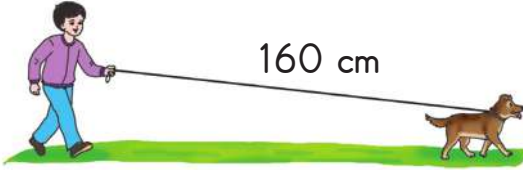
707 cm

50 cm

9. 1 m 60 cm boyundaki perdeyi 225 cm'ye uzatmak için kaç cm daha kumaşa ihtiyaç duyarız?

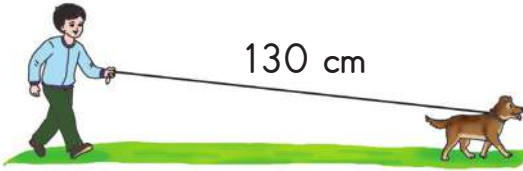

10. Şekillerden yararlanarak karşılarında verilen ifadelerdeki boşlukları doldurunuz.

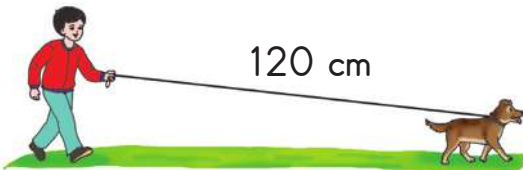
Karabaş'ın tasması

..... m cm

Çomar'ın tasması

..... m cm

Tomar'ın tasması

..... m cm

11. Aşağıdaki nesnelerle tahmini uzunluklarını eşleştiriniz.

180 cm

25 cm

60 cm

7 cm

1 cm

12. Bir buzdolabının boyu kaç cm olabilir?

A. 300 cm

B. 180 cm

C. 40 cm

13. Aşağıdakilerden hangilerinin boyu 10 cm'den azdır? Nesnelerin altlarında bulunan çemberi "X" ile işaretleyiniz.

14. Aşağıdakilerden hangisinin boyu 1 m'den uzundur? Altındaki çemberi "X" ile işaretleyiniz.

15. Aşağıdakilerden hangisinin boyu 1 m'den kısa ise altındaki çemberi "X" ile işaretleyiniz.

16. Aşağıdaki nesnelerden cetvel ile ölçülmesi gerekenlerin altına cm, metre ile ölçülmesi gerekenlerin altına m yazınız.

(.....)

(.....)

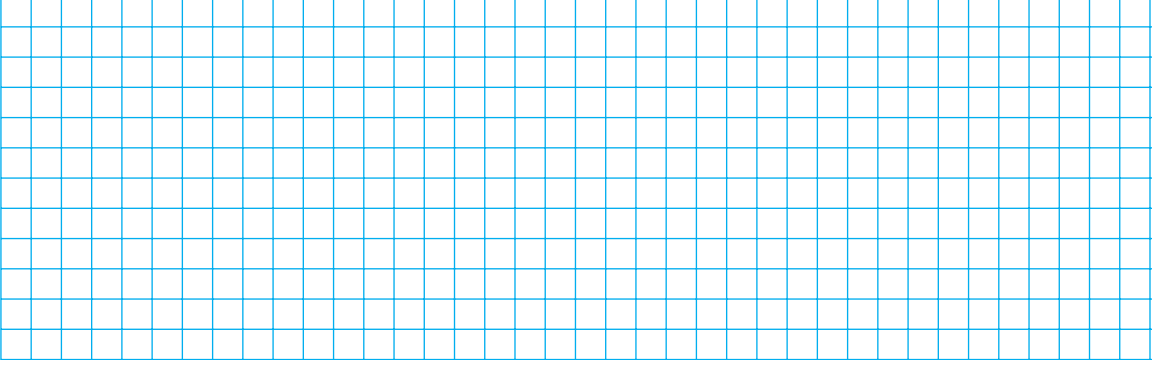
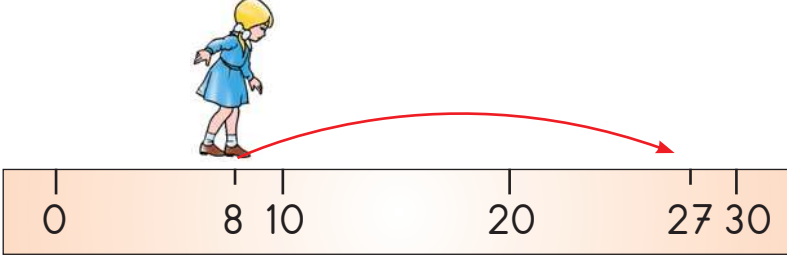

(.....)

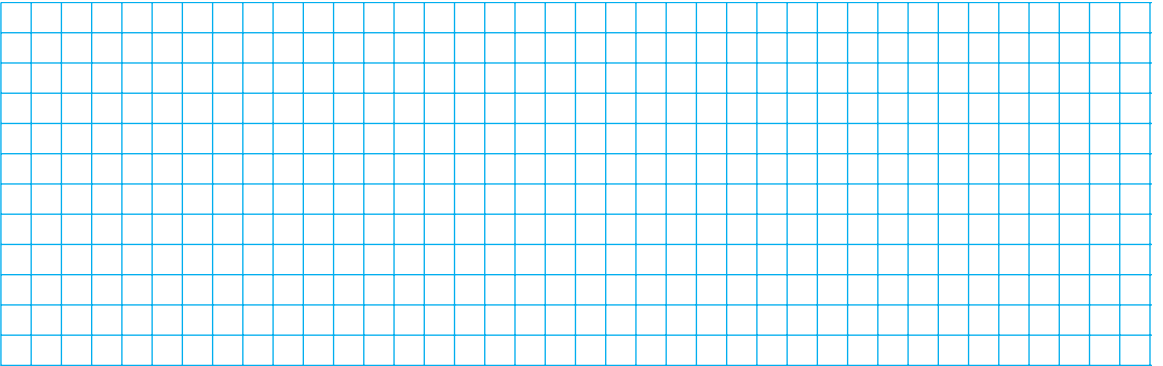
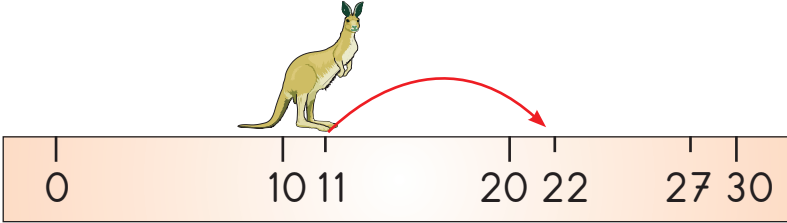

(.....)

17. Zeynep, bulunduğu noktadan 27 metre ileriye gitmek için kaç m yol yürümelidir?

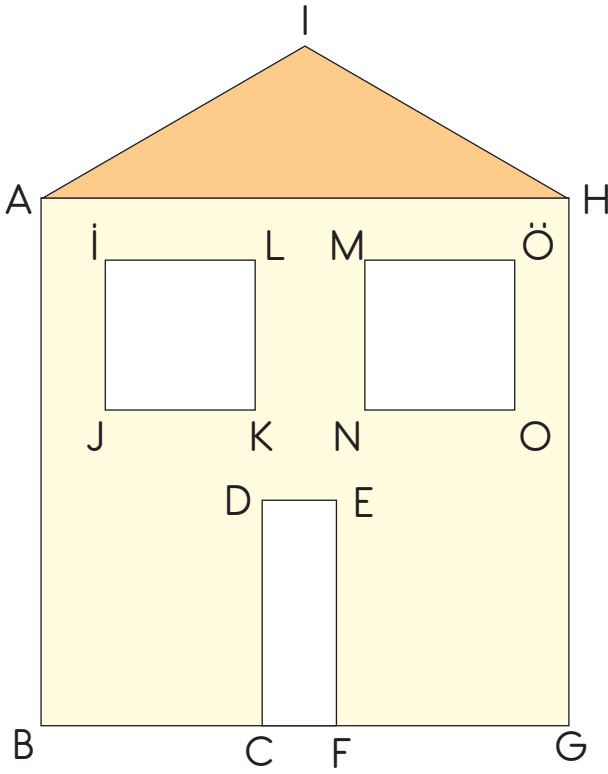
18. Kanguru bulunduğu noktadan 22. m'ye ulaşmak için kaç metre sıçramalıdır?

19. Cetvel kullanılarak ölçme ve çizim yaparken başlangıç noktası olarak cetvel üzerindeki hangi sayı alınır?

- A. 0 (sıfır)
- B. Cetvelin ortası
- C. Cetvelin son sayısı

20. Aşağıda belirtilen doğru parçalarını ölçüp uzunluklarını yazınız.

MN doğru parçası = cm

BG doğru parçası = cm

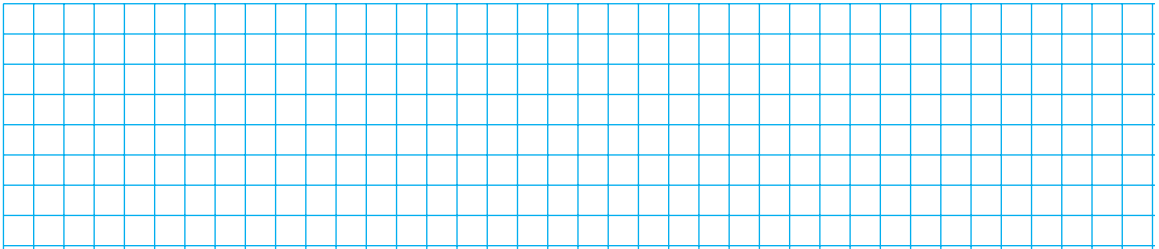
AI doğru parçası = cm

CD doğru parçası = cm

CF doğru parçası = cm

HG doğru parçası = cm

21. 3 m uzunluğundaki direğin 1 m 25 cm'lik kısmı kırmızıya boyanmıştır. Direğin boyanacak kısmı kaç cm'dir?

22. Her kat 2 m 25 cm'dir. Buna göre dört katlı binanın yüksekliği kaç metredir?

23. Uçurtmanın kuyruğuna ayrı ayrı 1 m 30 cm ve yarım m ip kullanılmıştır. Uçurtmanın kuyruğu için toplam kaç cm ip kullanılmıştır?

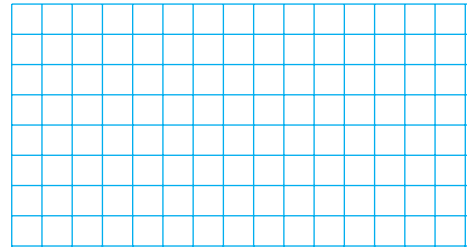
24. Ayşe Fatma'dan 3 cm uzun, Ezgi'den 8 cm kısadır. Ezgi 1 m 72 cm olduğuna göre Fatma kaç cm'dir.

Fatma

Ayşe

Ezgi

25. Yandaki masaya ait verilerden yararlanarak metre ve santimetre ile ilgili bir problem kurunuz. Daha sonra bu problemi çözünüz.

1. Aşağıdaki bilgilerden doğru olana “D”, yanlış olana “Y” yazınız.

(.....) Bir nesnenin etrafına ip dolayarak o ipi m ile ölçüp nesnenin çevresini bulabiliriz.

(.....) Karenin kenarı 3 ölçme yapılarak bulunur.

(.....) Üçgen şekillerin çevresi hesaplanamaz.

(.....) TV ekranının çevresi ile bayrak çevresinin hesabı aynı yöntemle yapılır.

2. Aşağıdaki bilgilerden hangisi doğrudur?

A. Çemberin çevresini saran bir ipin uzunluğu çemberin çevre uzunluğuna aittir.

B. Dikdörtgenin çevre uzunluğu ölçülürken uzun kenar uzunluğunu ölçmek yeterlidir.

C. Üçgen şeklindeki bahçenin çevresi cetvelle ölçülerek hesaplanamaz.

3. Aşağıdaki bahçenin çevresine tel örgü çekilecektir. Beton direkler nereye dikilmelidir?

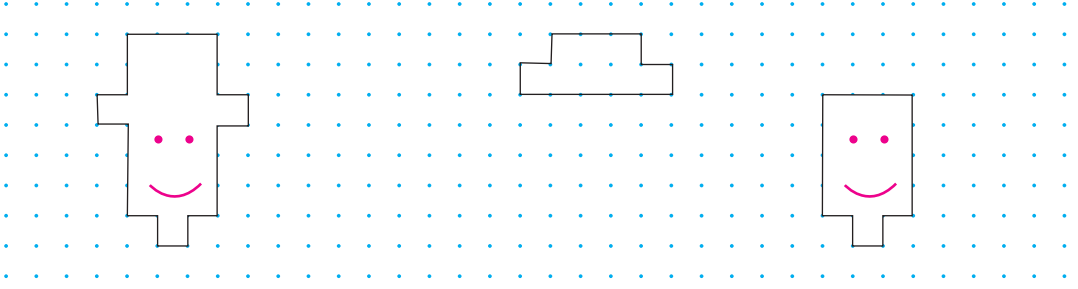

A. Kısa kenarlara

B. Bütün kenarlara

C. Uzun kenarlara

4. Aşağıdaki düzlemsel şekillerin çevre uzunluklarının kaç birim olduğunu hesaplayınız.

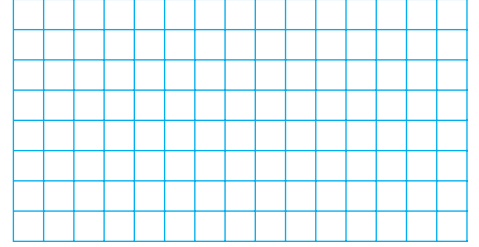

5. Kısa kenar uzunluğu 30 m, uzun kenar uzunluğu 50 m olan dikdörtgen şeklindeki bahçenin çevresinde 2 tur yürürsem kaç m yol yürümüş olurum?

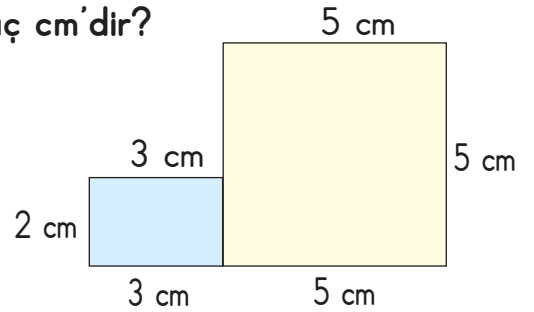
30 m

50 m

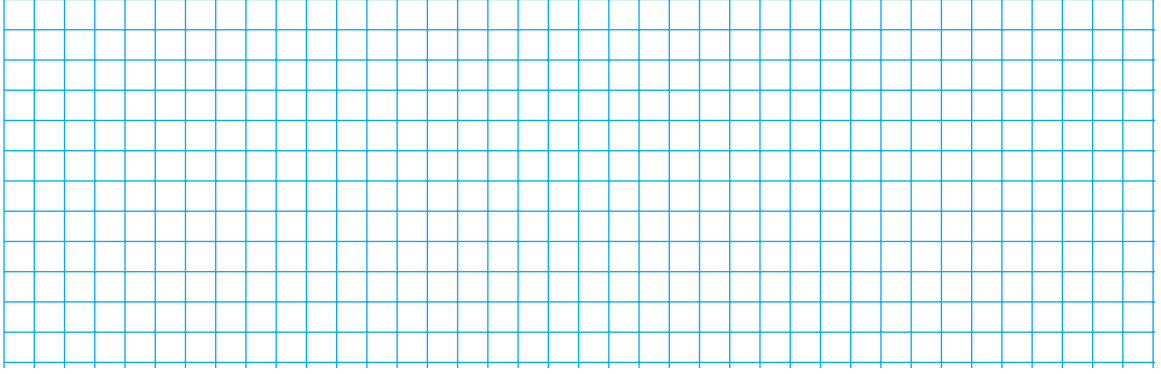
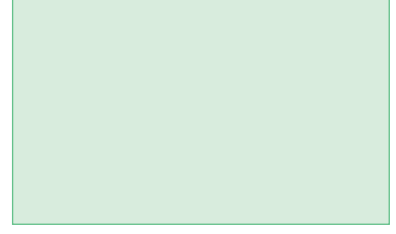
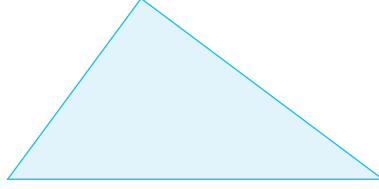
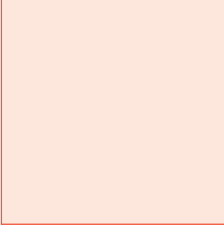

6. Yandaki şeklin çevre uzunluğu kaç cm'dir?

- A. 25 cm
B. 26 cm
C. 27 cm

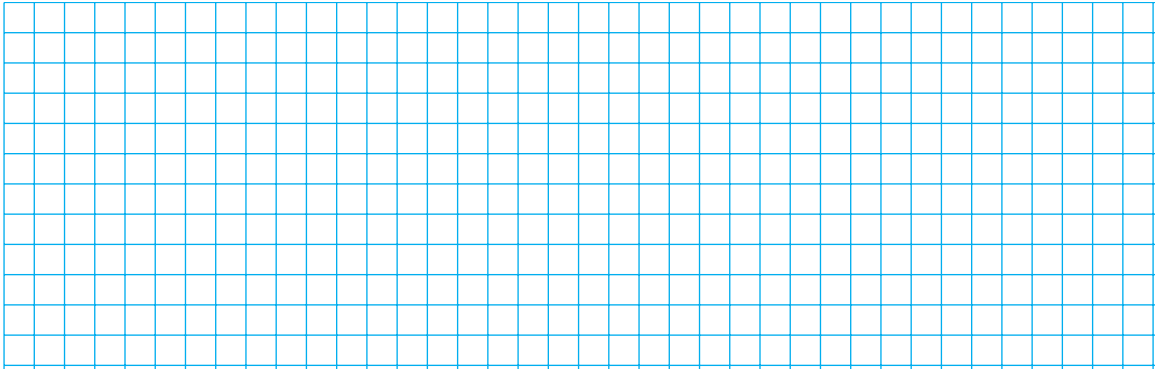
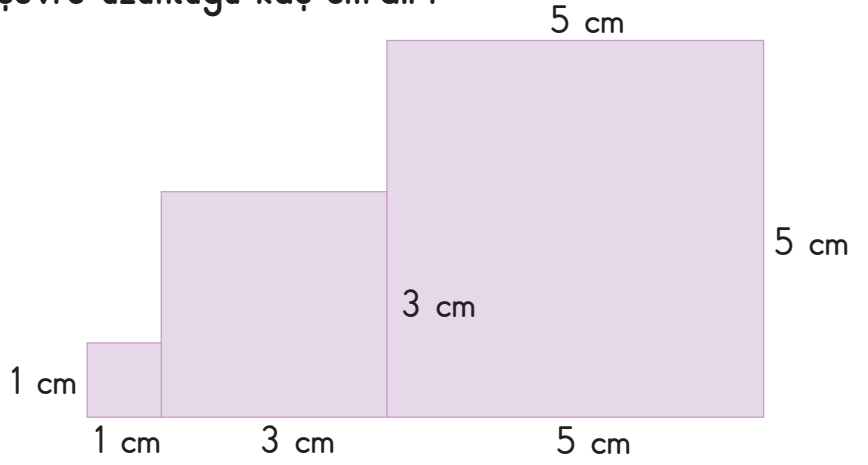

7. Aşağıdaki düzlemsel şekillerin kenar uzunluklarını ölçünüz ve çevre uzunluklarını bulunuz.

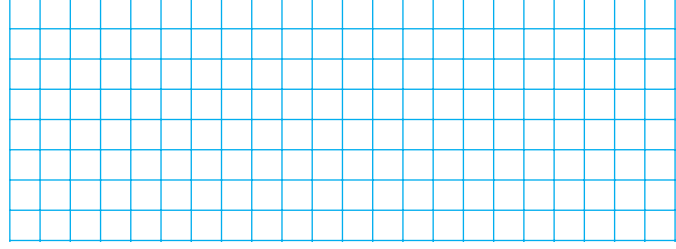
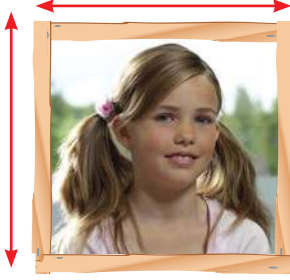

8. Yandaki şeklin çevre uzunluğu kaç cm'dir?

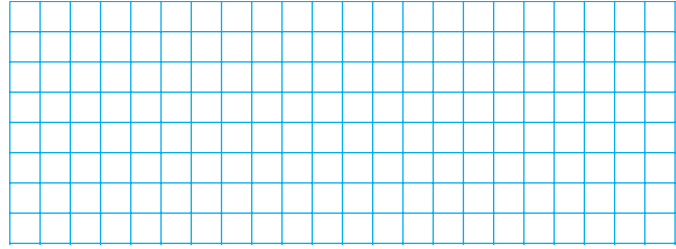
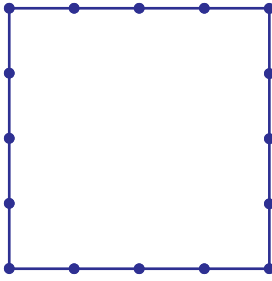
- A. 28
B. 26
C. 24

9. Kare şeklindeki resmimi çerçevelemek için iki kenarına 32 cm çıta kullandım. Çerçevenin tamamlanması için kaç cm çıta daha gerekir?

10. (•—•) 1 birim 8 cm'dir. Buna göre aşağıdaki karenin çevresi kaç cm'dir?

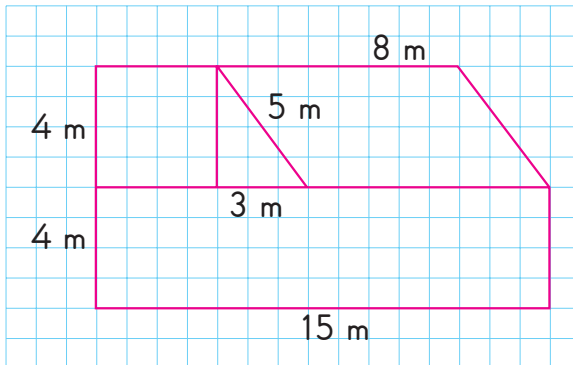
11. Bir kenarı 15 m olan kare şeklindeki bahçenin çevresini kaç kere yürürsem 120 m gitmiş olurum?

A. 2 kere

B. 3 kere

C. 5 kere

12.

Yanda verilen şekilden yararlanarak düzlemsel şekillerin çevre uzunlukları ile ilgili bir problem kurunuz. Daha sonra bu problemi çözünüz.

ALAN

ALİŞTIRMALAR

1. Aşağıdakilerden hangisinin alanı daha büyüktür?

A.

B.

C.

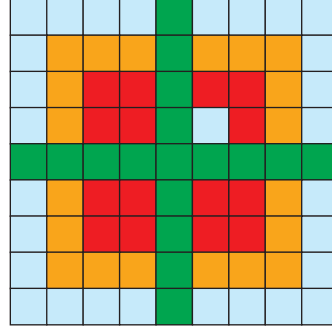

2. Aşağıdaki hangi renge ait birim karenin alanı en fazladır?

A. Kırmızı

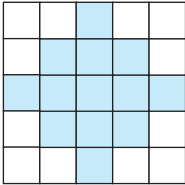
B. Yeşil

C. Turuncu

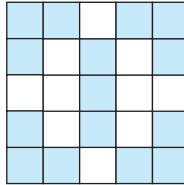

3. Taralı alanların büyüklüklerine göre doğru sıralanışı aşağıdakilerden hangisidir?

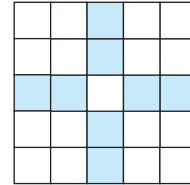
I.

II.

III.

A. $I > III > II$

B. $II < I < III$

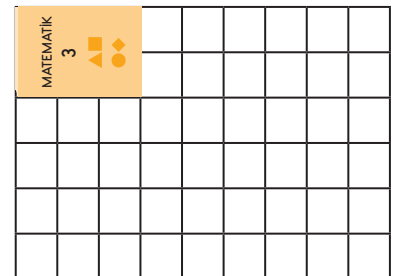
C. $I < II < III$

4. Aşağıdaki dikdörtgensel bölgenin alanı kaç kitapla kaplanabilir?

A. 8

B. 9

C. 10

ŞEKİL GRAFİĞİ

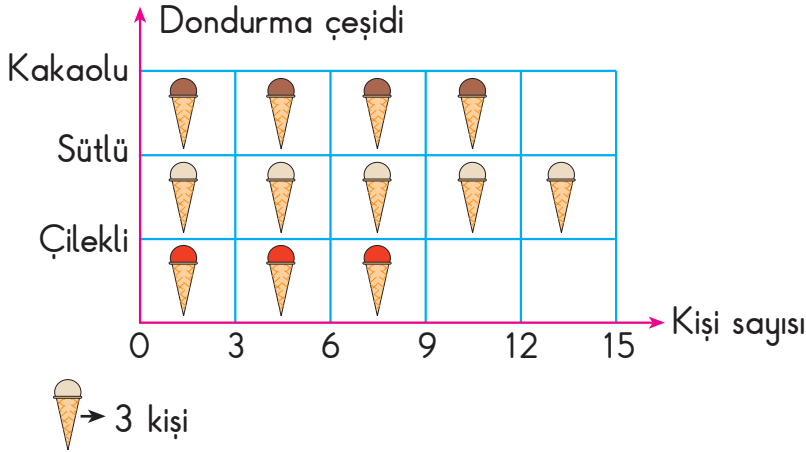

ALİŞTIRMALAR

1. Sınıfımızdaki öğrencilerden Marmara Denizi, Akdeniz, Karadeniz ve Ege Denizi'nden en çok hangisini sevdiklerini öğrenerek bilgi toplayınız. Topladığınız bilgiyi şekil grafiği ile gösteriniz.

2. Aşağıdaki şekil grafiği ile ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?
- A. Bir külah dondurma 3 kişiyi göstermektedir.
B. Satılan tüm dondurma sayısı eşittir.
C. En çok sütlü dondurma satılmıştır.

Grafik: Satılan dondurma sayısı

3. Bir lokantanın müşteri sayısı saatlere göre şekil grafiği olarak çizilmek isteniyor. Hangi bilgilere ihtiyaç yoktur?
- A. Lokantanın açık olduğu saatlerin bilgisine
B. Saatlere göre gelen müşteri sayısını
C. İnsanların cinsiyetine

4. Güllerin renklerine göre şekil grafiğini hazırlayacak olursak hangi renkte gülün grafikteki şekil sayısı en fazla olur?

- A. Kırmızı
B. Pembe
C. Sarı

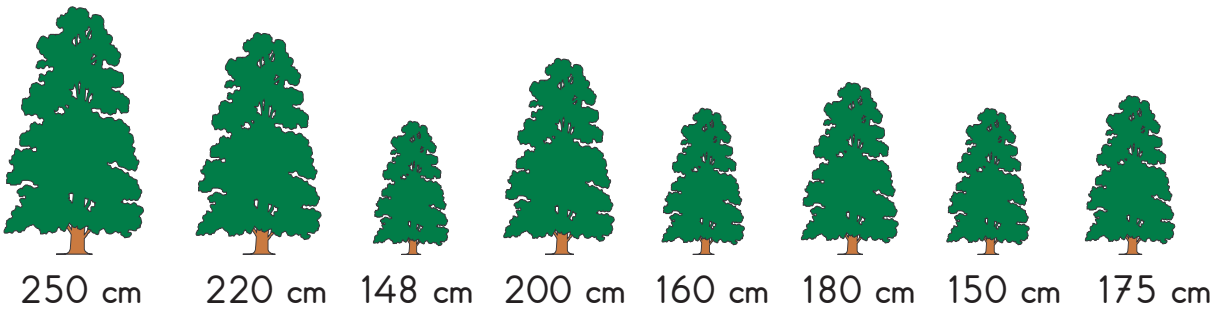

5. Derya, renklerine göre kazaklarını gruplandırırsa en fazla kazak hangi renkte olur?

- A. Mavi kazak
B. Yeşil kazak
C. Pembe kazak

6. Ağaçları uzunluklarına göre gruplayan şekil grafiği hazırlamak istiyoruz. Aşağıdaki ölçülere göre gruplama yapılacaktır.

220 cm'den uzun olanlar, uzun boy grubuna alınacaktır.

175 cm - 220 cm arası, orta boy grubuna alınacaktır.

148 cm - 170 cm arası, kısa boy grubuna alınacaktır.

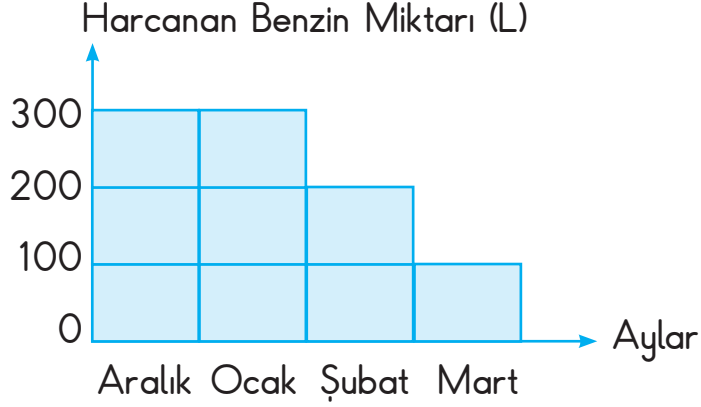
Buna göre şekil grafiğinde en az hangi grup ağaç olur?

- A. Uzun boy B. Orta boy C. Kısa boy

7.

Aşağıdaki grafiğe göre hangi ayda en az benzin harcanmıştır?

Grafik: Bir Aracın Aylara Göre Harcadığı Benzin Miktarı

A. Ocak

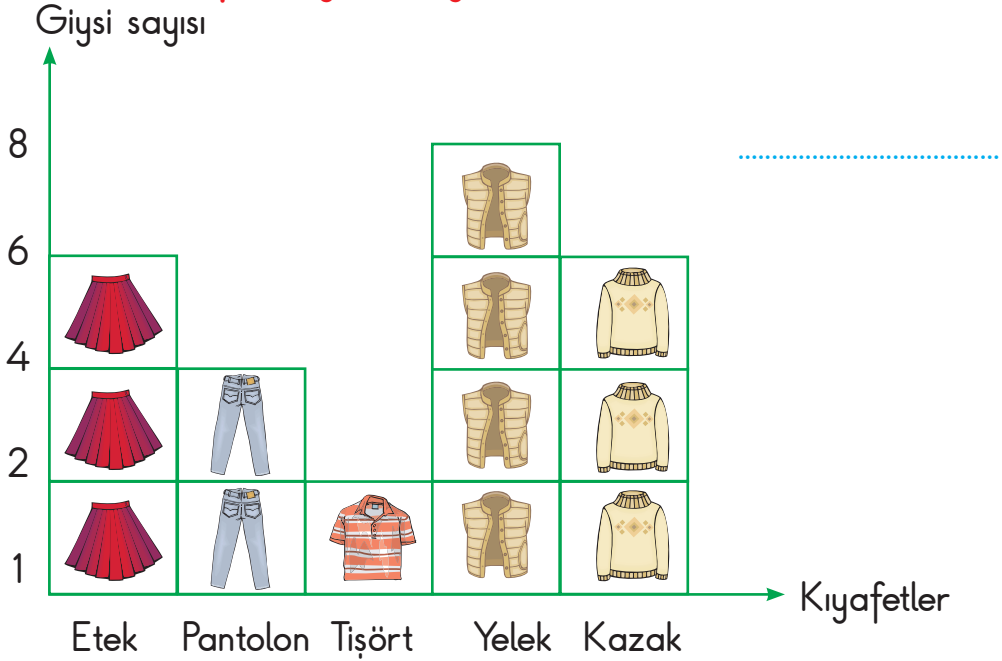
B. Şubat

C. Mart

8.

Aşağıdaki grafiğe göre sayısı en az olan giysiyi belirleyip noktalı yere yazınız.

Grafik: Giyilen Giysi Çeşitleri

Not: Her şekil 2 giysiyi gösterir.

9.

Ankete katılan 30 öğrenciye sevdikleri hayvanlar sorulmuştur. Sevilen hayvanlara ait grafiğe göre aşağıdaki bilgilerden hangisi yanlıştır?

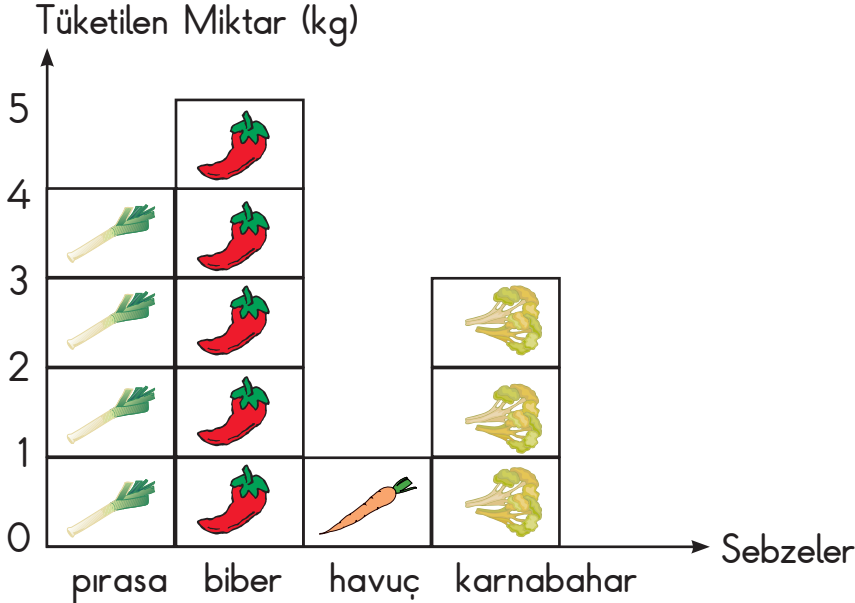
Grafik: Öğrencilerin Sevdikleri Hayvanlar

10.

Aşağıdaki grafiğe göre soruları cevaplayınız.

Grafik: Tüketilen Sebzeler

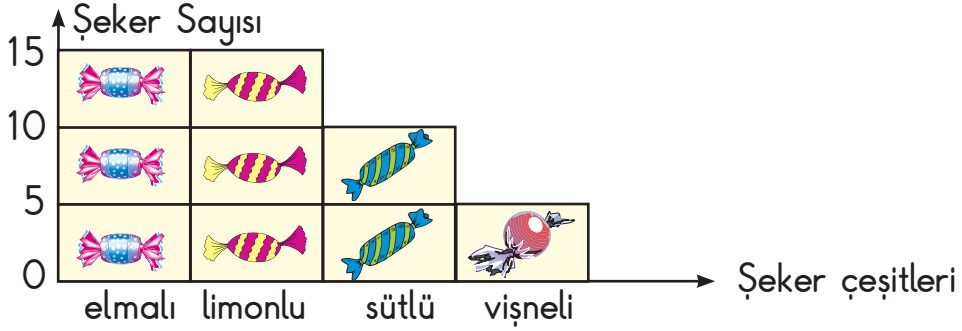
- A. En çok hangi sebze tüketilmiştir?
B. En az hangi sebze tüketilmiştir?
C. Karnabahar ve havucun miktarı hangi sebzenin tüketimine eşittir?
.....

1.

Aşağıdaki şekil grafiğinin çetele tablosunda gösterimi hangi şıkta doğru verilmiştir?

Grafik: Çeşidine Göre Şeker Sayısı

5 kişiyi gösterir.

A.

Çeşitlerine Göre Şeker Sayısı	
Şeker Çeşitleri	Şeker Sayısı
elmali	
limonlu	
sütlü	
vişneli	

B.

Çeşitlerine Göre Şeker Sayısı	
Şeker Çeşitleri	Şeker Sayısı
elmali	
limonlu	
sütlü	
vişneli	

C.

Çeşitlerine Göre Şeker Sayısı	
Şeker Çeşitleri	Şeker Sayısı
elmali	
limonlu	
sütlü	
vişneli	

2.

Aşağıdaki çetele tablosundan hangisinde şeker sayısı fazla gösterilmiştir?

A.

Çeşitlerine Göre Şeker Sayısı	
Şeker Çeşitleri	Şeker Sayısı
elmali	
limonlu	
sütlü	
vişneli	

B.

Çeşitlerine Göre Şeker Sayısı	
Şeker Çeşitleri	Şeker Sayısı
elmali	
limonlu	
sütlü	
vişneli	

C.

Çeşitlerine Göre Şeker Sayısı	
Şeker Çeşitleri	Şeker Sayısı
elmali	
limonlu	
sütlü	
vişneli	

3. Sınıftaki kitaplık defterine göre yandaki çetele tablosu düzenlenmiştir. Çetele tablosunun sıklık tablosu olarak gösterimlerinden hangisi doğrudur?

En Çok Okunan Hikâye Kitapları	
En çok okunan hikâye	Okuyucu sayısı
Cesur Prens	
Heidi	
Keloğlan	
Can Kız	
Mutlu Çocuk	

A.

En Çok Okunan Hikâye Kitapları	
En çok okunan hikâye	Okuyucu sayısı
Cesur Prens	12
Heidi	3
Keloğlan	9
Can Kız	7
Mutlu Çocuk	4

B.

En Çok Okunan Hikâye Kitapları	
En çok okunan hikâye	Okuyucu sayısı
Cesur Prens	10
Heidi	3
Keloğlan	8
Can Kız	6
Mutlu Çocuk	4

C.

En Çok Okunan Hikâye Kitapları	
En çok okunan hikâye	Okuyucu sayısı
Cesur Prens	11
Heidi	3
Keloğlan	9
Can Kız	7
Mutlu Çocuk	4

ÜNİTE DEĞERLENDİRME SORULARI

1 Günlük hayatımızda metre ve santimetreyi nerelerde kullanırız? Örnek vererek açıklayınız.

2 Aşağıda istenilen dönüşümleri yaparak bulduğunuz sonuçlarla yandaki sayıları eşleştiriniz.

$$8 \text{ m} = \dots\dots\dots \text{ cm}$$

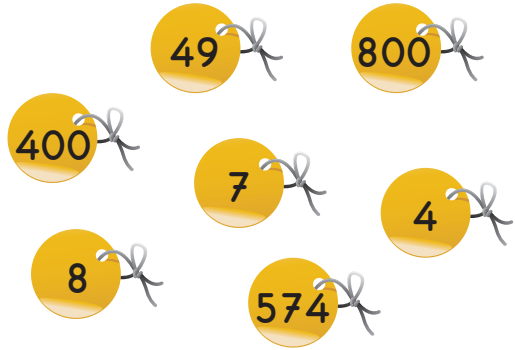
$$4 \text{ m} = \dots\dots\dots \text{ cm}$$

$$700 \text{ cm} = \dots\dots\dots \text{ m}$$

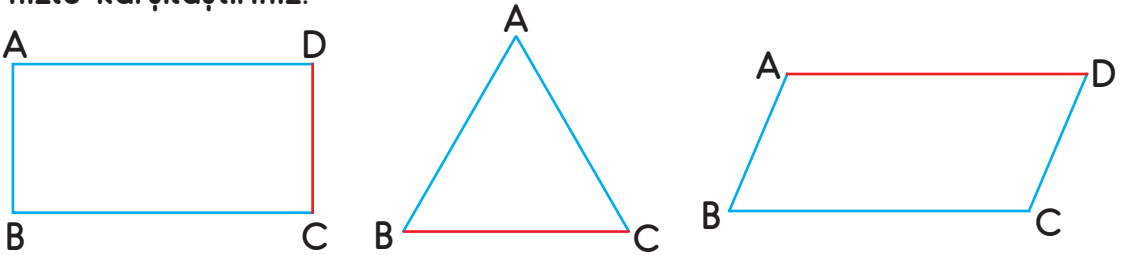
$$400 \text{ cm} = \dots\dots\dots \text{ m}$$

$$5 \text{ m } 74 \text{ cm} = \dots\dots\dots \text{ cm}$$

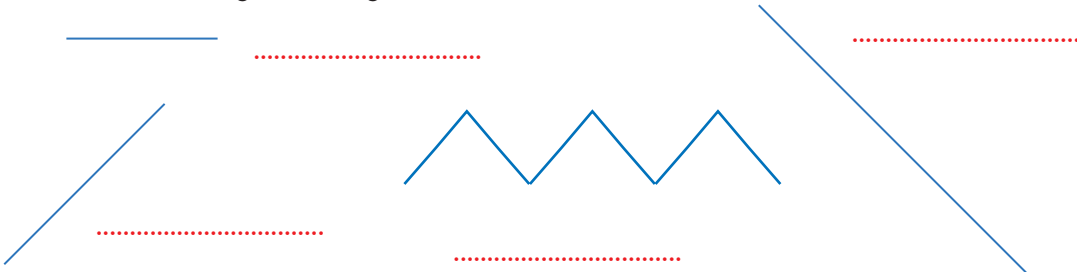
$$849 \text{ cm} = \dots\dots\dots \text{ m } \dots\dots\dots \text{ cm}$$

3 Aşağıda verilen şekillerin belirtilen kısmının uzunluğunu tahmin ediniz. Daha sonra cetvelinizle ölçüp bulduğunuz sonucu tahmininizle karşılaştırınız.

4 Aşağıda verilen uzunlukları cetvelle ölçünüz. Ölçme sonuçlarınızı noktalı yerlere yazınız.

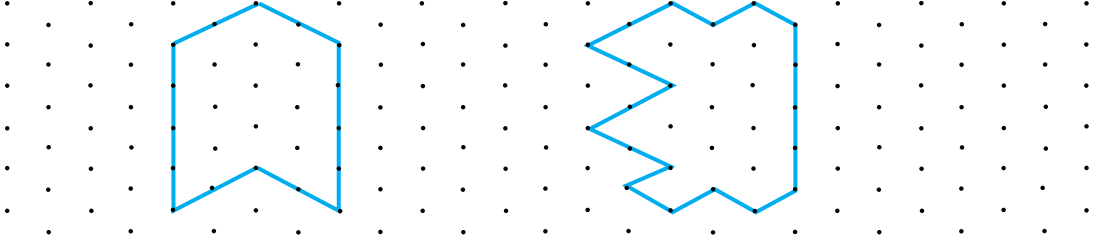

5

80 metrelik tahtayı, 6 metrelik eşit parçalara bölersek kaç metre tahta artar?

6

Aşağıda verilen düzlemsel şekillerin çevre uzunluklarını hesaplayarak bulduğunuz sonucu yanlarına yazınız.

7

Eni ve boyu verilen dikdörtgen şeklindeki yazı tahtanızın çevresini hesaplayabilir misiniz? Açıklayınız.

Bir kenarı verilen kare şeklindeki pencerenizin çevresini hesaplayabilir misiniz? Açıklayınız.

8

Aşağıda verilen noktalı alanı, yan taraftaki şekilden kaç tanesiyle kaplayabilirsiniz? Önce tahmin ediniz, sonra şekil çizerek tahmininizi kontrol ediniz (Şekil çizerken aralarında boşluk kalmayacak.).

9

Aşağıda verilen tablodaki verilere bakarak bir problem oluşturunuz.

Tablo: Arkadaşların Boy Uzunlukları

İsimler	Boyları
Cemil	145 cm
İpek	120 cm
Aylin	130 cm

- 10 Aşağıdaki verileri kullanarak şekil grafiği oluşturunuz.

Tablo: Hakan'ın 3 Günde Okuduğu Sayfa Sayısı

Öğrenci	Günler	Okuduğu sayfa sayısı
Hakan	1. gün	10
	2. gün	20
	3. gün	25

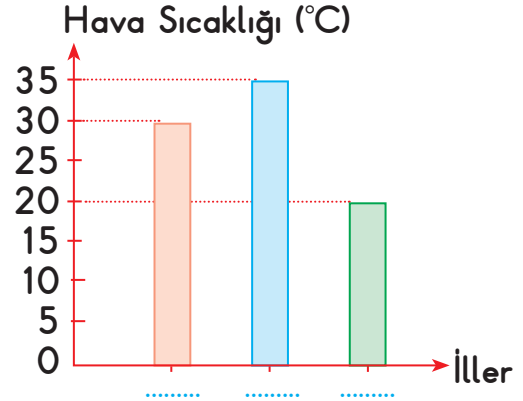
Grafik: Hakan'ın 3 Günde Okuduğu Sayfa Sayısı

- 11 Yandaki şekilde Ankara, Mersin ve Erzurum illerinin temmuz ayı sıcaklık grafiği verilmiştir.

- Erzurum'un sıcaklığı, Ankara'nın sıcaklığından 10 derece düşüktür.
- Mersin'in sıcaklığı, Erzurum'un sıcaklığından 15 derece fazladır.

Grafik: Üç İlin Temmuz Ayı Sıcaklıkları

Verilenlere göre Ankara, Mersin, Erzurum illerini grafikteki uygun yerlere yerleştiriniz.

- 12 Berk, Can ve Ayça kalem almak için kırtasiyeye gitmiştir. Berk 15, Can 20, Ayça 10 kalem almıştır.

Yukarıda verilenlere göre çetele ve sıklık tablosu oluşturunuz.

Kalemlerin Çetele Tablosu

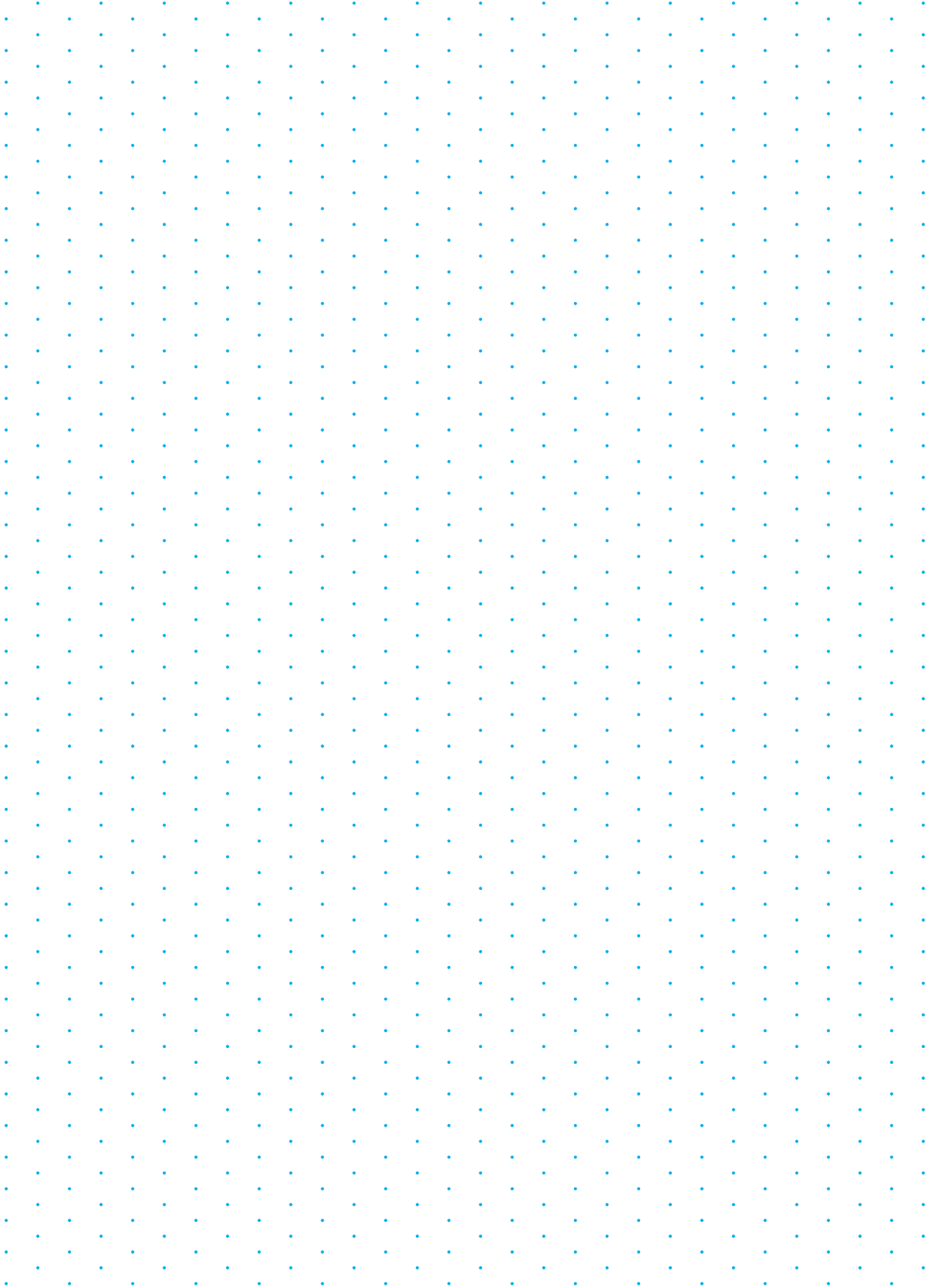
Berk	
Can	
Ayça	

Kalemlerin Sıklık Tablosu

Berk	
Can	
Ayça	

İZOMETRİK KÂĞIT

(Gerektiğinde fotokopi makinesi ile çoğaltarak kullanabilirsiniz.)

SÖZLÜK

A

- açı** : Başlangıç noktaları aynı olan iki ışının oluşturduğu şekil.
asır : Yüzyıllık zaman birimi, yüzyıl.
ayrıt : İki düzlemin ara kesiti.

B

- basamak** : On kuralına göre yazılmış bir sayının, her rakamın bulunduğu sıra.
birim : Bir niceliği ölçmek için kendi cinsinden örnek seçilen değişmez parça.

C

- cisim** : Maddenin biçim almış durumu.

Ç

- çevre** : Düzlem üzerindeki bir şekli sınırlayan çizi.
çözümleme : Bir sayıyı onluk ve birliklerine ayırıp yazmak.

D

- dara** : Kabı ile birlikte tartılan bir nesnenin kabının kütlesi.
dekoratör : Tiyatro, opera vb. dekorlarını tasarlayan sanatçı.
dekor : Bir yere süsleme amacıyla verilen düzen.
derece : Bir çemberin 360'ta birine eşit olan açı birimi.
desen : Bir süslemede kullanılan motif.
desinatör : Mesleği desen yapmak olan kişi.

E

- eş** : Birbirinin aynı olan veya birbirine çok benzeyen iki şeyden her biri.

G

- gözlem** : Bir nesnenin, olayın veya bir gerçeğin, niteliklerini bilmek amacıyla, dikkatli ve planlı olarak ele alınıp incelenmesi.

I

ışın : Bir ucu sınırlı olan doğru.

K

kesir : Bir birimin bölündüğü eş parçalardan birini veya birkaçını anlatan sayı.

kontrol : Bir ışın doğru ve usulüne uygun olarak yapılıp yapılmadığını inceleme, denetim, denetleme.

M

mezura : Terzikte ölçü almak için kullanılan, genellikle 1,5 m uzunluğunda şerit metre.

Ö

ölçüm : 1. Ölçmek işi. 2. Ölçerek elde edilen sonuç.

P

plan : Bir işin, bir eserin gerçekleştirilmesi için uyulması tasarlanan düzen.

proje : Tasarlanmış şey, tasarısı.

S

sembol : Duyularla ifade edilemeyen bir şeyi belirten somut nesne veya işaret, rumuz, timsal, simge.

standart : 1. Belli bir tipe göre yapılmış veya ayrılmış. 2. Belirli ölçülere, yasaya, kullanıma uygun olan.

strateji : Önceden belirlenen bir amaca ulaşmak için tutulan yol.

Ş

şifre : Gizli haberleşmeye yarayan işaretlerin tümü.

U

uzay : Bütün varlıkların içinde bulunduğu sonsuz boşluk.

V

veri : Bir problemde bilinen, belirtilmiş anlatımlardan bilinmeyeni bulmaya yarayan şey.

KAYNAKÇA

Büyük Dünya Atlası, Arkin Kitabevi, İstanbul, 2003.

Matematik Gezegeni, ODTÜ Geliştirme Vakfı Eğitim Yayınları, Ankara, 2003.

MEB, İlköğretim Matematik Dersi Öğretim Programı ve Kılavuzu (1-5. sınıflar), Ankara, 2005.

TDK, Atatürk Dizisi, Geometri, Ankara, 1991.

TDK, Türkçe Sözlük, Ankara, 2005.

TDK, Yazım Kılavuzu, Ankara, 2005.

TÜİK, Türkiye İstatistik Yıllığı, Ankara, 2004.

Yıldızlar, Dr. Mehmet, Matematik Problemleri Çözebilme Yöntemleri, İstanbul, 2001.

Zekâ Oyunları, Tübitak, Ankara, 2005.

www.tbf.org.tr

www.tsf.org.tr

www.tuik.gov.tr